

सुखीपुर नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
सुखीपुर, सिरहा
मधेश प्रदेश, नेपाल

स्थानीय राजपत्र

खण्ड ७ संख्या : ४ भाग २ मिति २०८०/४/२१

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी सुखीपुर नगरपालिकाबाट सर्वसाधारणको जानकारीका लागि यो राजपत्र प्रकाशन गरिएको छ ।

विषय सूची:

क्र.सं.	विवरण	पाना नं.
१.	आधारभूत नगर अस्पताल सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८०	५७

सुर्खीपुर नगरपालिका आधारभूत नगर अस्पताल सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८०

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति २०८०/४/२१

प्रस्तावना सुर्खीपुर नगरपालिका भित्र स्वास्थ्य सेवाबाट कुनै पनि नागरिक बन्चित हुने अवस्था आउन नदिन उपलब्ध श्रोत साधनको समुचित प्रयोग गर्दै नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहलाई प्रत्याभूत गरेको स्वास्थ्य सम्बन्धी अधिकारलाई कार्यान्वयन गर्न नगरपालिका बाट उपलब्ध हुने आधारभूत स्वास्थ्य सेवा लगायतको स्वास्थ्य सेवालाई सहज, प्रभावकारी, व्यवस्थित र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नु पर्ने जिम्मेवारी वहन गर्ने प्रयोजनका लागि नगर अस्पताल संचालन एवं व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ बमोजिम यो कार्यविधि तयार गरिएको छ ।

परिच्छेद-१
प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम आधारभूत नगर अस्पताल सुर्खीपुर संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८० रहेको छ ।
(२) यो कार्यविधि सुर्खीपुर नगरपालिकाको राजपत्रमा प्रकाशन भएको मिति देखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा
१. अस्पताल भन्नाले बिरामी भर्ना गरी चिकित्सकद्वारा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिने स्वास्थ्य संस्था सम्झनु पर्छ ।
२. "आधारभूत नगर अस्पताल" भन्नाले नेपाल सरकारको नीति २०७६,

नेपाल सरकार मन्त्री परिषदको निर्णय तथा सुर्खीपुर नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम यस नगरपालिकाको वडा नं. ८ मा रहेको सुर्खीपुर स्वास्थ्य चौकी लाई स्तरोन्नती गरी संचालन गरिएको १५ शैयाको आधारभूत अस्पताललाई सम्झनु पर्छ ।

३. "अध्यक्ष" भन्नाले अस्पताल संचालक तथा व्यवस्थापन समितीको अध्यक्ष सम्झनु पर्दछ ।

४. "उपाध्यक्ष" भन्नाले अस्पताल संचालक तथा व्यवस्थापन समितीको उपाध्यक्ष सम्झनु पर्दछ ।

५. "प्रमुख" भन्नाले सुर्खीपुर नगरपालिकाका नगर प्रमुखलाई सम्झनु पर्दछ ।

६. "उप प्रमुख" भन्नाले सुर्खीपुर नगरपालिकाका उपप्रमुखलाई सम्झनु पर्दछ ।

७. "प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत" भन्नाले सुर्खीपुर नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सम्झनु पर्दछ ।

८. संचालन व्यवस्थापन समिति भन्नाले आधारभूत नगर अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापकीय कार्य सम्बन्धी निर्णय गर्न सुर्खीपुर नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको नगरप्रमुख स्तरीय निर्णय बमोजिम गठित वा प्रचलित कानून बमोजिम पुर्नगठन हुने अधिकार सम्पन्न समितिलाई बुझ्नुपर्छ ।

९. "मन्त्रालय" भन्नाले नेपाल सरकार, स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।

१०. "प्रादेशिक स्वास्थ्य संरचना" भन्नाले प्रदेशमा रहने स्वास्थ्य क्षेत्र हेर्ने सामाजिक विकास (स्वास्थ्य) मन्त्रालय तथा विभाग, महाशाखा सम्झनु पर्छ ।

११. "सरकारी अस्पताल" भन्नाले नेपाल सरकारको पूर्ण स्वामित्व रहने गरी सार्वजनिक हितका लागि स्थापना भएका वा हुने स्वास्थ्य सेवा प्रदायक अस्पताल सम्झनु पर्छ ।

१२. "प्रचलित कानून" भन्नाले आधारभूत नगर अस्पताल तथा स्वास्थ्य सेवा व्यवस्थापनका लागि प्रभावित हुने संघीय, प्रादेशिक तथा सुर्खीपुर नगरपालिकाका सम्पूर्ण कानूनहरु सम्झनु पर्छ ।

१३. "स्वास्थ्य सेवा" भन्नाले उपचारात्मक, प्रतिकारात्मक, प्रवर्द्धनात्मक, पुर्नस्थापनात्मक तथा प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा सबैलाई बुझ्नु पर्छ ।

१४. "स्वास्थ्य सेवाका कर्मचारी" भन्नाले चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी, प्रयोगशालाकर्मी, रेडियोजेमिजङ्ग सेवाप्रदायक, नर्सिङ सेवा, फार्मसी सेवा प्रदायकलाई सम्झनु पर्छ ।

१५. "स्वास्थ्य सेवाका अन्य कर्मचारी" भन्नाले स्वास्थ्य संस्थाको स्वास्थ्य प्राविधिक सेवा बाहेक प्रशासनिक, सरसफाइ, सुरक्षा तथा अन्य सहयोगी सेवाका कर्मचारीहरुलाई सम्झनु पर्छ ।

१६. "अस्पताल सेवा" भन्नाले जन स्वास्थ्य सेवा नियमावली २०७७ को नियम ९ र नियम १० संग सम्बन्धित अनुसूची ७ बमोजिम आधारभूत नगर अस्पतालका लागि निर्धारित सेवा तथा सुर्खीपुर नगरपालिकाको निर्णय बमोजिम संचालन गरिने अस्पताल सेवाहरुलाई सम्झनु पर्छ ।

१७. "आधारभूत नगर अस्पताल न्यूनतम सेवा मापदण्ड" भन्नाले जन स्वास्थ्य सेवा ऐन २०७५ को दफा २५ र दफा २७ को व्यवस्था कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी भएको प्राथमिक अस्पतालका लागि न्यूनतम सेवा मापदण्ड (MSS Primary Hospital) २०७५ लाई जनाउँछ ।

१८. "कोष" भन्नाले आधारभूत नगर अस्पताल विकास कोषलाई सम्झनु पर्छ ।
 १९. "पालिका" भन्नाले सुर्खीपुर नगरपालिकालाई सम्झनुपर्छ ।
 २०. "कार्यपालिका" भन्नाले सुर्खीपुर नगरकार्यपालिकालाई सम्झनुपर्छ ।
 २१. "कार्यालय" भन्नाले सुर्खीपुर नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्छ ।

२२. "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड" भन्नाले नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट स्वीकृत नेपाल स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८ सम्झनु पर्छ ।

२३. "अस्पताल भवन डिजाइन तथा निर्माण सम्बन्धी निर्देशिका भन्नाले नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको स्वास्थ्य भवन डिजाइन तथा निर्माण सम्बन्धी निर्देशिका २०७३ तथा आधारभूत नगर अस्पताल भवन निर्माण सम्बन्धी निर्देशिका २०७७ लाई सम्झनु पर्छ ।

२४. "अस्पताल प्रमुख" भन्नाले आधारभूत नगर अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सकहरू मध्ये अस्पतालको कार्य संचालन व्यवस्थापनको जिम्मेवारी पाएको वरिष्ठ चिकित्सकलाई सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद-२

१. आधारभूत नगर अस्पताल संचालन समितीको गठन तथा संचालन कानून बमोजिम प्रदान गरिने संचालन अनुमतिबाट अस्पताल संचालन गरिनेछ ।
२. आधारभूत नगर अस्पताल उपलब्ध गराउने सेवाहरू नेपाल सरकारको जन स्वास्थ्य सेवा नियमावली २०७७ नियम ९ र १० संग सम्बन्धित अनुसूची-७ बमोजिम हुनेछ ।
३. आधारभूत नगर अस्पताल संचालनको मापदण्ड आधारभूत नगर अस्पताल संचालनको मापदण्ड नेपाल सरकारको "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८" बमोजिम हुनेछ ।

४. आधारभूत नगर अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापन समिति गठन:
 (१) अस्पताल संचालन एवं कार्यव्यवस्थापनका लागि देहाय बमोजिम नगर अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापन समिति गठन गरिनेछ ।

- (क) नगर प्रमुख
 (ख) नगर उपप्रमुख
 (ग) नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
 (घ) सामाजिक विकास समिती संयोजक

- (ङ) अस्पताल रहेको वडाको वडा अध्यक्ष सदस्य
 (च) नगरपालिकाको नगर प्रमुखबाट स्वास्थ्य क्षेत्रमा कृयाशिल स्थानीय स्वास्थ्य क्षेत्रको विज्ञ/सामाजसेवी/चन्द्रादाता/मध्ये दुइ जना सदस्य
 (छ) कार्यपालिकाले तोकेको दलित महिला/महिला सहित २ जना सदस्य
 (ज) स्वास्थ्य शाखा प्रमुख सदस्य
 (फ) आधारभूत नगर अस्पताल प्रमुख सदस्य सचिव

नोट: समितिले आवश्यकता अनुसार विशेष प्रतिनिधी आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

५. पदाधिकारीहरूको पदावधि:

- (१) व्यवस्थापन समितीका पदाधिकारीहरूको पदावधि मनोनयन भएको भितीले ५ वर्षको हुनेछ । खण्ड (छ) बमोजिम मनोनयन भएका सदस्यहरूको पदावधि समाप्त भएपछी थप एक कार्यकालको लागि पुनः मनोनयन हुन सक्नेछ ।
 (२) कुनै पनि व्यक्ति २ कार्यकाल भन्दा बढी स्वास्थ्य संस्था संचालन व्यवस्थापन समितीमा रहन सक्ने छैन । तर पदेनको हकमा यो लागू हुने छैन ।
 स्पष्टिकरण: यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए पनि आफ्नो जिम्मेवारी पुरा नगर्ने समितीका सदस्यहरूलाई कार्यापालिकाले निश्चित समय दिई वोटको सिफारिशमा समितीबाट हटाउन सक्ने छ ।

६. पदावधि रिक्तहुने:

- (क) मृत्यु भएमा
 (ख) राजीनामा दिएमा
 (ग) बिना सूचना लगातार तीन पटक समितीको बैठकमा अनुपस्थित भएमा
 (घ) फौजदारी अभियोग प्रमाणित भएमा
 (ङ.) स्वास्थ्य संस्थाको अहित हुने काम गरेको प्रमाणित भएमा
 (च) मगज विप्रीणमा वा बौलाएमा ।

७. नगर अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापन समितीको काम कर्तव्य र अधिकार

- (१) नेपाल सरकारबाट जारी गरिएको आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रवाह र न्यूनतम सेवा मापदण्ड कार्यान्वयनको सुनिश्चिता गराउने ।
 (२) नीतिगत, कानूनी एवं संस्थागत व्यवस्था अनुरूप अस्पताल संचालनका लागि आवश्यक निर्णय गरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत मार्फत नगर कार्यपालिकामा पेश गर्ने ।
 (३) नगर अस्पतालबाट संचालन हुने वार्षिक कार्यक्रमहरूको लक्ष्य निर्धारण, कार्यान्वयन एवं प्रगति समिक्षा गर्ने ।
 (४) नेपाल सरकारको "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन)

२०७८" बमोजिमका भौतिक संरचना, जनशक्ति तथा औजार उपकरण व्यवस्थापन लगायतका कार्यहरूको लागि समन्वय, सहजीकरण एवं सहकार्य गर्ने ।

(५) अस्पताल संचालनका लागि नगरपालिकाले दिएका निर्देशन र स्वीकृत कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

(६) अगामी आर्थिक वर्षको कार्यक्रम तथा बजेट निर्माण गरी तोकिएको अवधी भित्र नगरपालिकामा पेश गर्ने ।

(७) अस्पतालको कार्य प्रगतिको नियमित मासिक, चौमासिक, वार्षिक प्रगति अनुगमन, लेखाजोखा एवं समिक्षा गर्ने ।

(८) अस्पतालको मासिक चौमासिक तथा वार्षिक आय व्ययको लेखाङ्कन निरीक्षण, अनुमोदन गर्ने, लेखापरीक्षण गराउने ।

(९) अस्पतालमा आवश्यक औषधी, उपचार सामग्री तथा औजार उपकरणको आपूर्ति, मर्मत सम्भार, संरक्षण एवं भण्डारण सम्बन्धी व्यवस्थापन गर्ने ।

(१०) अस्पतालको सेवाहरूको वार्षिक लक्ष्य निर्धारण तथा लक्ष्य अनुरूप प्रगति हासिल गर्न आवश्यक रणनीति एवं क्रियाकलाप तय गर्ने ।

(११) अस्पतालको स्वामित्वमा रहेको चल अचल सम्पतिको अभिलेख दुरुस्त राख्ने ।

(१२) अस्पतालको सेवा प्रवाह क्रममा आएका गुनासाहरूको उचित सम्बोधन र व्यवस्थापन गर्ने ।

(१३) अस्पताल विकास कोषको व्यवस्थापनका लागि अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापन समितिको बैंक खाता संचालन गर्ने ।

(१४) अस्पतालमा आवश्यक जनशक्ति आपूर्तिका लागि स्रोत व्यवस्थापन गरी आवश्यक कार्य गर्ने

(१५) अस्पतालमा कार्यरत जनशक्तिहरूको मनोबल उच्च राखी उच्च कार्यप्रतिफल हासिल गर्न कार्यभार एवं कार्य प्रगतिको आधारमा सेवा सुविधा उत्प्रेरणको व्यवस्था गर्ने ।

(१६) नगरपालिकाको कोषमाथि व्यय भार हुने निर्णयहरू नगर कार्यपालिकाको अनुमोदन पछि कार्यान्वयन गर्ने ।

(१७) अस्पतालको भौतिक, आर्थिक, संस्थागत एवं सामाजिक वातावरणको स्वास्थ्य एवं सुरक्षाको लागि आवश्यक कार्य गर्ने ।

८. अस्पताल विकास कोष

(१) नगर अस्पतालको आर्थिक एवं वित्तीय कार्य व्यवस्थापनका लागि नगर अस्पताल विकास कोष रहने छ ।

(२) अस्पतालको मेडिकल सुपरिडेन्डेन्ट/ अस्पताल प्रमुख र नगरपालिकाको

आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख वा शाखा प्रमुखले तोकिएको कर्मचारीको नाममा खाता संचालन गरिनेछ ।

(३) संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, सुर्खीपुर नगरपालिका तथा अन्य जुनसुकै स्रोतबाट कानून बमोजिम प्राप्त रकम यस कार्यालयको नाममा रहेको विविध खर्च खातामा जम्मा गरिनेछन् ।

(४) अस्पतालको विभिन्न सेवा शुल्क र दस्तुर वापत अस्पतालमा प्राप्त आम्दानी यस कार्यालयको नाममा रहेको विविध खर्च खातामा कोषमा दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

(५) नगर कार्यपालिकाले अनुमोदन गरेको अस्पताल संचालन तथा व्यवस्थापन समितिको निर्णय बमोजिम यस कार्यालयको नाममा रहेको विविध खर्च खातामा रकम परिचालन गरिनेछ ।

(६) अस्पताल विकास कोषको भुक्तान भएको आर्थिक वर्षको कारोवारको अन्तिम लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट गराउनु पर्नेछ ।

९. अस्पताल सामान्य सेवा सम्बन्धी व्यवस्थापन नेपाल सरकारको "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८ बमोजिम देहाय अनुसार गर्नु पर्नेछ :

१. सोधपुछ तथा गुनासो सुनुवाई अस्पतालमा सोधपुछ कक्ष, गुनासो सुन्ने अधिकारी, गुनासो पेटिका हुनु पर्नेछ र प्रत्येक हप्ता गुनासो पेटिका खोल्नु पर्नेछ ।

२. सूचना तथा संचार सेवा :

(क) अस्पतालमा इन्टरकम एवं बाह्य टेलिफोन सेवा सहितको संचार सेवाको व्यवस्था हुनु पर्नेछ । आकास्मिक सेवाका नम्बरहरू अद्यावधिक राख्नु पर्नेछ ।

(ख) सबैले देख्न सक्ने गरी नेविगेशन चार्ट र नागरिक बडापत्र राख्नु पर्नेछ ।

(ग) अस्पतालमा इन्टरनेटको सुविधा उपलब्ध हुनु पर्नेछ ।

३. पानीको व्यवस्था अस्पतालमा चौबिसै घण्टा पिउने पानी सहित सफा पानीको प्रशस्त व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

४. विद्युत आपूर्ति : अस्पतालमा चौबिसै घण्टा विद्युत आपूर्तिको लागि व्याक-अप प्रणाली सहितको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

५. शौचालयको व्यवस्था अस्पताल हाताभित्र पर्याप्त पानी सहितको देहायका मापदण्ड भएको पर्याप्त संख्यामा सफा शौचालयको साथै साबुन पानीले हात धुने व्यवस्था हुनु पर्छ ।

(क) बालबालिका मैत्री
(ख) लैंगिक मैत्री: महिला र पुरुषको लागि छुट्टा छुट्टा शौचालय र महिला शौचालयमा ढक्कन भएको फोहोर हाले टोकरी भएको हुनु पर्नेछ ।
(ग) अपाङ्गता मैत्री

(घ) जेष्ठ नागरिक मैत्री

६. विरामी कुरुवा सुविधा: अस्पतालको बहिरङ्ग तथा अन्तरङ्ग सेवा दिइने स्थानहरूमा पर्याप्त विश्रामस्थल तथा कुरुवास्थलको व्यवस्था हुनु पर्छ ।

७. क्यान्टिन व्यवस्था अस्पताल हाताभित्र स्वस्थ, सफा र सुविधायुक्त क्यान्टिनको व्यवस्था हुनु पर्छ ।

८. सुरक्षा व्यवस्था: अस्पतालमा चौबिसै घण्टा सुरक्षा गार्डको व्यवस्था हुनु पर्नेछ । आपतकालीन अवस्थामा अन्य सुरक्षा निकायसंग समन्वय सन्धनको व्यवस्था हुनु पर्नेछ । अस्पतालका संवेदनशील क्षेत्रहरू जस्तै आकास्मिक कक्ष, फार्मसी, बहिरङ्ग कक्ष, टिकट कक्ष लगायतका क्षेत्रहरूमा CCTV जडान गरी कम्तिमा ३० दिन सम्मको रेकर्ड रहने व्यवस्था गरिएको हुनु पर्नेछ ।

९. अस्पतालको लागि एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध हुनु पर्नेछ ।

१०. पार्किङ्गको व्यवस्था कर्मचारी तथा सेवाग्राहीको लागि सवारी साधन पार्किङ्गको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

११. भण्डारको व्यवस्था अस्पतालको लागि आवश्यक लत्ता कपडा, सरसफाई सामग्री, औजार, उपकरण तथा औषधिको न्यूनतम मौज्जात रहनु पर्नेछ र सो सामग्रीहरूको उपयुक्त भण्डारको लागि रेफ्रिजेरेटर, एयर कन्डिसनर, उपयुक्त भेन्टिलेशन सहितको पर्याप्त भण्डार कक्षको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

१२. कर्मचारी व्यवस्थापन कर्मचारीहरूको दैनिक उपस्थिति अभिलेख राखेको हुनु पर्नेछ । कर्मचारीरूले तोकेको पोशाक, परिचय पत्र एवं विद्युतीय हाजिरीको प्रयोग गरेको हुनु पर्नेछ । कर्मचारीहरूको कामको विवरण जिम्मेवारी लिखित रूपमा तोकिएको हुनु पर्नेछ ।

१३. फोहोरमैला व्यवस्थापन अस्पताल हाता सफा, स्वच्छ र दुर्गन्ध रहित हुनु पर्नेछ । अस्पतालको स्वास्थ्यजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापन फोहोरमैला व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७७ तथा स्वास्थ्य संस्था संचालन सम्बन्धी मापदण्ड २०७७ अनुसार हुनु पर्नेछ ।

१४. संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८ को दफा ४३ बमोजिम परिच्छेद-५ दफा २५ गुणस्तर

एवं मापदण्ड अनुसार संचालन गर्नु पर्नेछ ।

१५. जन स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी व्यवस्था स्वास्थ्य संस्था संचालन सम्बन्धी मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८ को दफा ४४ बमोजिम परिच्छेद ५ दफा २६ गुणस्तर एवं मापदण्ड अनुसार संचालन गर्नु पर्नेछ ।

१६. अभिसजन, औजार तथा उपकरण सम्बन्धी व्यवस्था "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८ को दफा ४४ बमोजिम परिच्छेद-५ दफा २८ गुणस्तर एवं मापदण्ड अनुसार संचालन गर्नु पर्नेछ ।

१७. मर्मत सम्भार : अस्पतालको भवन, सवारी साधन, मेसिनरी औजार, यन्त्र उपकरण, विद्युतीय उपकरणहरूको नियमित मर्मत सम्भार गर्ने व्यवस्था हुनु पर्नेछ । मर्मतको वार्षिक योजना तयार गरी सोही अनुसार कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ ।

१८. तथाङ्क व्यवस्थापन एकाई अस्पतालमा सूचना विज्ञ सहित तथाङ्क व्यवस्थापन एकाईको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

१९. निशुल्क औषधीहरूको नियमित आपूर्ति

१०. अस्पतालको स्वास्थ्य सेवा सञ्चालन :

(१) नगर अस्पतालले प्रदान गर्ने सेवाहरू : नेपाल सरकारको जन-स्वास्थ्य सेवा नियमावली २०७७ को अनुसूची ७ बमोजिमका देहायका सेवाहरू सुखीपुर नगरपालिकाले थप गर्ने सेवाहरू प्रदान गर्नेछ ।

जन-स्वास्थ्य सेवा नियमावली २०७७ को अनुसूची १ बमोजिमका आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरू

१. खोप सेवा

२. एकीकृत नवशिशु तथा बालरोगको एकीकृत व्यवस्थापन

३. पोषण सेवा

४. गर्भवती परिक्षण सेवा, प्रसव तथा सुत्केरी सेवा

५. परिवार नियोजन, सुरक्षित गर्भपतन, प्रजनन स्वास्थ्य सेवा तथा महिलाको क्यान्सर (शीघ्र पहिचान, परामर्श तथा प्रेषण) सम्बन्धी सेवा

६. सरुवा रोगको प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार तथा प्रेषण सम्बन्धी सेवा

७. नसर्ने रोग तथा शारीरिक विकलाङ्गताहरूको प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार परामर्श, आकस्मिक उपचार तथा प्रेषण सम्बन्धी सेवा

८. मानसिक रोगहरूको प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक उपचार, परामर्श तथा प्रेषण सम्बन्धी सेवा

९. ज्येष्ठ नागरिकको स्वास्थ्य समस्याहरूको प्रारम्भिक निदान, लाक्षणिक

उपचार, परामर्श तथा प्रेषण, स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सम्बन्धी सेवा

१०. सामान्य आकास्मिक अवस्थाका सेवा

११. स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सेवा : जनचेतनामूलक सुचना तथा संचार सामग्री/व्यवहार परिवर्तन संचार/ परामर्श सेवा

१२. आयुर्वेद तथा अन्य परम्परागत स्वास्थ्य सेवाहरू बहिरङ्ग तथा अन्तरङ्ग चिकित्सकीय सेवा

(१) सामान्य चिकित्सा

(२) सामान्य शल्यक्रिया

(३) स्त्री तथा प्रसूती रोग सेवा

(४) शिशु तथा बाल स्वास्थ्य सेवा

(५) सामान्य दन्त सेवा

(६) प्राथमिक आँखा उपचार सेवा

(ग) आकास्मिक स्वास्थ्य सेवा

(१) आकास्मिक सेवा

(२) आधारभूत आकास्मिक शल्यक्रिया - BEONC) समेत

(३) आकास्मिक प्रयोगशाला तथा रक्त संचार सेवा

(४) निदानात्मक सेवा

(घ) प्रयोगशाला सेवा

(ङ) रेडियो इमेजिङ्ग सेवा

(च) फार्मसी सेवा

(छ) मेडिको लेगल सेवा

(१) नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले तोकेका सेवाहरू

(२) बहिरङ्ग र अन्तरङ्ग चिकित्सकीय सेवा संचालन नेपाल सरकारको "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८ बमोजिम परिच्छेद ३ दफा ११ गुणस्तर एवं मापदण्ड अनुसारको हुनु पर्नेछ ।

(३) आकास्मिक स्वास्थ्य सेवा अन्तर्गत "नेपाल सरकार जन स्वास्थ्य सेवा नियमावली २०७७" को अनुसूची २ बमोजिमका देहायका अवस्था सम्बन्धी सामान्य आकास्मिक अवस्थाका स्वास्थ्य सेवाहरू उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(क) चोटपटक तथा घाउ खटिरा सम्बन्धी आकास्मिक अवस्थाहरू :

(१) घाउ चोटको मलम पट्टी लगाउने र आवश्यकता अनुसार प्रेषण र परामर्श

(२) काटेको घाउमा टाँका लगाउने र आवश्यकता अनुसार प्रेषण र परामर्श

(३) पिलो तथा फोडाको उपचार र आवश्यकता अनुसार प्रेषण र परामर्श

(ख) आकास्मिक अवस्थाको प्राथमिक व्यवस्थापन (Common emergency conditions)

(१) आघात (Shock) को व्यवस्थापन र आवश्यकता अनुसार प्रेषण

(२) मुष्टित अवस्थाको लेखाजोखा: प्रारम्भिक व्यवस्थापन आवश्यकता अनुसार उपचार तथा प्रेषण

(३) कन्भल्सन (Convulsion) को व्यवस्थापन र आवश्यकता अनुसार प्रेषण

(४) दुर्घटनाबाट गम्भिर घाइते विरामीलाई स्थिर बनाउने र आवश्यकता अनुसार वयवस्थापन र प्रेषण

(५) हाड भाँचिएको (fracture), जोर्नी खुस्केको, सर्केको (Joint Subluxation, Dislocation) लाई स्थिर बनाउने, निदान, दुखाईको व्यवस्थापन र प्रेषण परामर्श ।

(६) पोलाई (Burn & Scald) को प्रारम्भिक विदान, लाक्षणिक उपचार, प्रेषण र परामर्श

(७) विषादी सेवन: पेट सफा गर्ने (Gastric Lavage) लगायतका व्यवस्थापन, उपलब्ध प्रति विषादी (Antidotes) को प्रयोग तथा आवश्यकता अनुसार प्रेषण

(८) पानीमा डुबेको (Drowning): प्रारम्भिक व्यवस्थापन र आवश्यकता अनुसार प्रेषण

(ग) सर्पदंश/किराको टोकाइ जनावरको टोकाइ प्राथमिक उपचार तथा प्रेषण

(१) प्रयोगशाला सेवा नेपाल सरकारको "स्वास्थ्य संस्था संचालन सम्बन्धी मापदण्ड २०७७ को दफा ३० बमोजिम "D" वर्गको प्रयोगशाला परिच्छेद ४ दफा १५ गुणस्तर एवं मापदण्ड अनुसार संचालन गर्नु पर्नेछ ।

(२) रेडियो इमेजिङ्ग सेवा नेपाल सरकारको "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८" को दफा ४२ बमोजिमको स्तरको परिच्छेद ४ दफा २२ गुणस्तर एवं मापदण्ड अनुसार संचालन गर्नु पर्नेछ ।

(३) फार्मसी सेवा नेपाल सरकारको "जन स्वास्थ्य सेवा ऐन २०७५ को दफा २९ (४) को अधीनमा रही अस्पताल फार्मसी सेवा निर्देशिका २०७२ को निर्देशन पालना गरी "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८" को दफा ४९ बमोजिम परिच्छेद ४ दफा १४ गुणस्तर एवं मापदण्ड अनुसार संचालन गर्नु पर्नेछ ।

(४) मेडिकोलोगल सेवा नेपाल सरकारको "जन स्वास्थ्य सेवा नियमावली २०७७ को नियम ९(१)(२) तथा नियम १० अनुसूची ७ को अधीनमा रही मेडिकोलोगल सेवा संचालन गर्नु पर्नेछ ।

(५) जनशक्ति व्यवस्थापन : नेपाल सरकारको "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८" बमोजिमको परिच्छेद ३ दफा १८ बमोजिम गर्नु

पर्नेछ ।

- (६) नगर अस्पतालको स्तरोन्नती तथा सेवा विस्तार: नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा सुधीपुर नगरपालिकाको प्रचलित कानून बमोजिम अस्पतालको स्तरोन्नति गरी सेवा विस्तार गर्न सकिनेछ ।
- (७) नगर अस्पतालमा विस्तारित सेवा संचालन: नेपाल सरकार जन स्वास्थ्य सेवा ऐन २०७५ को दफा ३१ को अधिकार प्रयोग गरी उपलब्ध स्रोत साधन तथा जनशक्तिको आधारमा आवश्यकता अनुसार विस्तारित अस्पताल सेवा संचालन गर्न सक्नेछ ।
- (८) अन्यत्र सेवा गर्न नपाउने नेपाल सरकार जन स्वास्थ्य सेवा ऐन २०७५ को दफा ३२ को अधिनमा रही नगर अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी वा अन्य कर्मचारी अस्पतालले तोकिएको समयमा अन्यत्र सेवा गर्न पाउने छैन ।

परिच्छेद ३

नगर अस्पतालका बहिरङ्ग, अन्तरङ्ग तथा आकास्मिक सेवा संचालन तथा

जनशक्ति व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्डहरू

११. बहिरङ्ग तथा अन्तरङ्ग विभाग

- (१) नगर अस्पतालको बहिरङ्ग तथा अन्तरङ्ग विभाग बाट दफा ९(१) को (ख) बमोजिमका सेवाहरू उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (२) बहिरङ्ग विभाग: नगर अस्पतालको बहिरङ्ग सेवा सम्बन्धी मापदण्ड नेपाल सरकारको "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८ बमोजिमको देहाय अनुसारको हुनेछ ।
- (क) विरामी नाम दर्ता कक्ष/स्थानको व्यवस्था
- (ख) प्रत्येक विशेषज्ञ सेवाका लागि अलग अलग ओ.पी.डी. कक्षको व्यवस्था
- (ग) बहिरङ्ग विभागको प्रत्येक कोठाको क्षेत्रफल कम्तीमा १४ (चौध) वर्ग मीटर को हुनुपर्ने र कन्सल्टेन्ट युनिट वा सेवा अनुसार ओ.पी.डी. संचालन गर्न सकिने
- (घ) बहिरङ्ग सेवा प्रदान गर्ने विशेषज्ञ चिकित्सक वा अन्य चिकित्सकहरू उपलब्ध हुने समय तालिका (दिन र बार खुल्ने गरी) सबैले देखाउनु पर्नेछ ।
- (ङ) क्लिनचेयर, ट्रली, स्ट्रेचरको प्रयाप्त व्यवस्था भएको
- (च) क्लिनचेयर, ट्रली, स्ट्रेचर राख्ने प्रयाप्त ठाउँ भएको
- (छ) विरामी वा विरामीको रेखदेख गर्ने व्यक्तिलाई रोग र उपचार पढावारे स्पष्ट जानकारी (counseling) दिने व्यवस्था

- (ज) ओ.पी.डी. कक्षमा प्रयाप्त फर्निचर सहितको प्रतिकालय व्यवस्था
- (झ) सूचना-पाटी, टि.भी. स्क्रिन, पोस्टर आदिबाट स्वास्थ्य सम्बन्धी र अस्पतालबाट प्रदान गरिने सेवा सम्बन्धी जानकारी दिने व्यवस्था ।
- (ञ) महिला र पुरुषको लागि अलग अलग र आवश्यकता अनुसार अपाङ्गतामैत्री र ज्येष्ठ नागरिक मैत्री समेत शौचालयको व्यवस्था
- (३) अन्तरङ्ग विभाग: नगर अस्पतालको अन्तरङ्ग सेवा सम्बन्धी मापदण्ड नेपाल सरकारको "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८ बमोजिमको देहाय अनुसारको हुनेछ । जनरल वार्डको हकमा महिला र पुरुषको लागि अलग-अलग वार्डको व्यवस्था हुनु पर्नेछ र यदि छुट्टै वार्डको व्यवस्था गर्न नसकिएको खण्डमा महिला विरामीको गोपनीयता र सुरक्षाको प्रत्याभूति गर्नु पर्नेछ ।

- अस्पतालमा वार्डको सुविधा हुनेगरी ड्रेसिङ रुम, काउन्सेलिङ रुम आदिको व्यवस्था भएको पर्नेछ ।
- अपाङ्गता भएका विरामीहरूको व्यक्तिगत सरसफाई र लुगा फेर्ने प्रयोजनको लागि आवश्यक व्यवस्था हुनु पर्नेछ र साथै अस्पताल भवन बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गतामैत्री हुनु पर्नेछ ।
- एक क्युबिकल (Cubide) मा ६ (छ) शैया भन्दा बढी राख्न पाइने छैन ।
- अस्पतालमा आवश्यकता अनुसार क्याबिन कोठाहरूको व्यवस्था हुनु पर्नेछ । कुल शैयाको बढीमा ३० प्रतिशत मात्र क्याबिन शैया राख्न पाइने छ ।
- प्रत्येक वार्डमा नर्सिङ सटेशन हुनु पर्नेछ ।
- नर्सिङ स्टेशनबाट प्रत्येक विरामीको प्रत्यक्ष निगरानी हुने व्यवस्था हुनु पर्नेछ र उक्त सुविधा नभएमा प्रत्येक विरामीको शैयामा "कल बेल" राख्नु पर्नेछ ।
- अस्पतालको अन्तरङ्ग विभागमा आवश्यकता अनुसार चेन्जिङरुम, शौचालय, बाथरुम, स्टोर तथा नर्स एवं डाक्टरको ड्युटी रुमको व्यवस्था गरिएको हुनु पर्नेछ ।
- प्रसूति सेवाको लागि लेबर रुम र प्रसूति कक्षमा कम्तीमा एउटा कार्डियो-टोकोग्राफी मेशिनका जडान भएको हुनु पर्नेछ ।
- डाक्टरको ड्युटी रुम, प्यान्ट्री, आइसोलेशन रुम, ट्रिटमेन्ट रुम, शौचालय आदिको व्यवस्थाहुनु पर्नेछ । शैयाहरू बीच कम्तीमा ५ फिट तथा भित्ताबाट कम्तीमा २ फिटको दूरी हुनु पर्नेछ ।
- अस्पतालमा बच्चा, सुत्केरी, अब्जरभेशन तथा सरुवा रोगका लागि छुट्टाछुट्टै वार्डको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

- जनरल शैयाको हकमा ४ देखि ६ शैयाको अनुपातमा १ स्टाफ नर्सको व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ ।
- लेबर रुमको छुट्टै व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ ।
- लेबर रुम र एक्टिभ लेबर वार्डको लागि छुट्टै शौचालयको व्यवस्था भएको ।
- प्रसूति हुनु अगावैका विरामी भर्ना गर्नका लागि pre-labour ward को व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।
- लेबर रुम र लेबर टेबलको हकमा विरामीको चाप अनुसार तय गर्नु पर्नेछ ।
- प्रति लेबर टेबल २ जना मिड वार्ड वा SBA तालिम प्राप्त नर्स हुनु पर्नेछ र एक्टिभ लेबर वार्डको हकमा प्रति २ शैया १ जन मिडवाइफ वा SBA तालिम प्राप्त नर्सको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।
- Active Labour Ward र लेबर रुम जोडिएको हुनु पर्नेछ ।

१२. आकास्मिक विभाग:

- (१) आधारभूत नगर अस्पतालको आकास्मिक विभागबाट दफा ९(३) बमोजिमका सेवाहरू उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (२) आधारभूत नगर अस्पतालको आकास्मिक सेवा सम्बन्धी मापदण्ड नेपाल सरकारको "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८ बमोजिमको देहाय अनुसारको हुनेछ ।
- (क) अस्पतालमा कुल शैया क्षमताको कम्तिमा १० (दश) प्रतिशतका दरले आकास्मिक कक्षमा शैयाहरू उपलब्ध हुनु पर्नेछ ।
- (ख) आकास्मिक कक्ष संचालन गर्दा अल्ट्रासाउण्ड, एक्स-रे, इमेजिङ सेवा, प्रयोगशाला, ओपिडी, ओ.टी. तथा अन्य वार्डहरूमा विरामी समेत क्लिचैयर, टूली, स्ट्रचर सजिलै लैजान ल्याउन सकिने गरी संचालनमा ल्याएको हुनु पर्नेछ ।
- (ग) आकास्मिक कक्षमा प्रतिक्षालय, शौचालय, ट्रायजक्षेत्र, चेन्जिङ रुम, मेडिको लेगलका लागि गोपनियता सुनिश्चित हुने कोठाको व्यवस्था समेत भएको हुनु पर्नेछ ।
- (घ) (२४सै) चौबीसै घण्टा आकास्मिक सेवा दिने व्यवस्था मिलाएको हुनु पर्नेछ ।
- (ङ) २५ (पच्चीस) शैयासम्मको अस्पतालमा आकास्मिक सेवाका लागि दक्ष स्वास्थ्यकर्मी चौबीसै घण्टा र चिकित्सक अनकलमा उपलब्ध हुने व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।
- (च) आकास्मिक सेवामा काम गर्ने जनशक्ति कम्तिमा Basic Life Support/ Primary Trauma Care/Advance Cardiac Life Support/Advance Trauma Life Support/Primary Emergency Care आदि सम्बन्धी तालिम

लिएको हुनु पर्नेछ ।

- (छ) आकास्मिक सेवाका लागि चाहिने आवश्यक औषधीहरू चौबीसै घण्टा उपलब्ध हुने व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।
- (ज) आपतकालिन सेवा दिनका लागि प्रयोग हुने सवारी साधनहरू अस्पतालको आपतकालिन कक्षमा सहजरूपमा आउन जान सक्ने व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ ।
- (झ) आकास्मिक विभागबाट विरामी भर्ना गर्न, रिफर गर्ने विरामीको रेफरल प्रकृया तथा विरामी सार्ने पद्धति स्पष्ट रूपमा परिभाषित रहेको हुनु पर्नेछ ।
- (ञ) प्रकोपजन्य रोगहरू, प्राकृतिक प्रकोप जस्ता पक्षहरूलाई विचार गरी आकास्मिक उपचार सेवाका लागि संस्थाले विपद् व्यवस्थापनको योजना बनाएको र अद्यावधिक गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (ट) आकास्मिक कक्षमा संचार सुविधा एवं शुद्ध खानेपानीको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।
- (ठ) आकास्मिक कक्षमा सार्वजनिक टेलिफोन सेवाको व्यवस्था हुनु पर्नेछ र आवश्यकता अनुसार कर्मचारी थप घट गर्न सकिनेछ साथै अस्पताल संगठन संरचना अनुसूची ६ बमोजिम हुनेछ ।
- (२) नगर अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक, नर्स तथा स्वास्थ्य सेवाका अन्य कर्मचारीहरूको सेवा सुविधा नेपाल सरकार र सुखीपुर नगरपालिकाको कानून अन्तर्गत तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१३.

परिच्छेद ४

आधारभूत नगर अस्पतालको फार्मसी सेवा, प्रयोगशाला सेवा तथा रेडियो इमेजिङ्ग सेवा सम्बन्धी मापदण्डहरू

१४. आधारभूत नगर अस्पतालको फार्मसी सेवा : (१)दफा १०(४) को फार्मसी सेवा नेपाल सरकारको "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८ बमोजिमको देहाय अनुसारको हुनेछ ।

(क) फार्मसी इकाई सबै बहिरङ्ग विभाग तथा आकास्मिक विभागको सहज पहुँचमा हुनु पर्छ ।

(ख) प्रति २०० जना बहिरङ्ग सेवाका सेवाग्राहीको लागि एउटा डिस्पेन्सिङ्ग काउन्टर हुनुपर्नेछ ।

(ग) औषधी भण्डारणको लागि छुट्टै भण्डार कोठाको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

(घ) अन्तरङ्ग सेवाका विरामीहरूका लागि छुट्टै डिस्पेन्सिङ्ग युनिटको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

(ङ) फार्मसी सेवा चौबीसै घण्टा खुला हुनु पर्नेछ ।

(च) फार्मसी सेवा व्यवस्थापनका लागि इग एण्ड थेराप्युटिक कर्मिटीको गठन भएको हुनु पर्नेछ ।

(छ) गुणस्तरीय फार्मसी अभ्यास अनुकुल हुनेगरी औषधी खरिद, भण्डारण, अत्यावश्यक औषधी तथा सामग्रीहरूको अभाव हुन नदिन, औषधीको प्राप्ती, निरीक्षण, हस्तान्तरण, औषधीको गुणस्तर हेर्न, इनभेन्टरी व्यवस्थापन, लागु तथा मनोद्विपक औषधीहरूको भण्डारण, औषधीको गुज्रने म्याद, फोहोर व्यवस्थापन, किरा तथा मुसाहरूको नियन्त्रण गर्न स्तरीय सञ्चालन विधि (Standard Operating Manual) अपनाएको हुनु पर्नेछ ।

(ज) आधारभूत नगर अस्पतालको फार्मसी सेवा व्यवस्थापन नेपाल सरकारको अस्पताल फार्मसी सेवा निर्देशिका २०७२ लाई आधार मानी यस सुखीपुर नगर पालिकाबाट स्वीकृत "आधारभूत नगर अस्पतालको फार्मसी सेवा निर्देशिका बमोजिम" हुनेछ ।

१५. आधारभूत नगर अस्पतालको प्रयोगशाला सेवा : (१) नेपाल सरकारको "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८ दफा ३० बमोजिम "D" वर्गको प्रयोगशाला देहायको मापदण्डअनुसार संचालन गर्नु पर्नेछ ।

(क) प्रयोगशाला क्षेत्र सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) क्षेत्रफल: २५० वर्ग फिट

(२) प्रयोगशालाको नक्शाङ्कन (Lay Out) नमूना सङ्कलन गर्ने देखि लिएर

क्र.सं.	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समुह	प्रस्तावित दरवन्दी
१	ब.क./क.मेडिकल जनरलिष्ट/ब.क.कन्सल्टान्ट फिजिसियन	९/१०	स्वास्थ्य	मेडिकल जनरलिष्ट/ ज.हे.स.	१
२	मेडिकल अधिकृत	८	स्वास्थ्य	ज.हे.स.	२
३	अ.न.मी/स्टाफ नर्स	४/५/६/७	स्वास्थ्य	जनरल नर्सिङ	१/५
४	हेल्थ असिस्टेन्ट	५/६/७	स्वास्थ्य	हेल्थ इन्स्पेक्सन	४
५	कविराज (आयुर्वेद सहायक)	५/६/७	स्वास्थ्य	आयुर्वेद	१
६	ल्याब	५/६/७	स्वास्थ्य	मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजी	२
७	रेडियोग्राफर	५/६/७	स्वास्थ्य	रेडियो ग्राफी	१
८	फार्मसी सहायक	५/६/७	स्वास्थ्य	फार्मसी	१
९	डेन्टल हाइजनिष्ट	४/५/६	स्वास्थ्य	डेन्टिष्ट्रि	१
१०	एनेस्थेटिक सहायक	५/६/७	स्वास्थ्य	विविध	१
११	अपथाल्यिक सहायक	५/६/७	स्वास्थ्य	विविध	१
१२	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	सा. प्रशासन	१
१३	कम्प्युटर अपरेटर	४/५	प्रशासन	प्रविधिक	२
१४	इलेक्ट्रिसियन	४	प्रशासन	प्राविधिक	१
१५	प्लम्बर	४	प्रशासन	प्राविधिक	१
१६	हेलुका सवारी चालक	४	प्रशासन	सा.प्रशासन	१
१७	सुरक्षा गार्ड	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्रशासन	२
१८	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा. प्रशासन	४
१९	सरसकाई कर्मी	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा. प्रशासन	२
जम्मा					३५

बिसर्जन सम्म हुने गरी लजिकल फ्लो (Logical Flow) मिलाएको हुनु पर्नेछ ।
(३) नमुना संकलन, नमुना प्रोसेसिङ, नमुना परीक्षण, नमुना रिपोर्टिङ आदिको लागि छुट्टा छुट्टै क्षेत्र हुनु पर्नेछ ।

(४) तोकिएको कुल क्षेत्रफलको न्यूनतम ७०% भाग प्रयोगशालासँग सम्बन्धित प्राविधिक परीक्षण कार्यको लागि छुट्टयाइएको हुनु पर्नेछ । बाँकी ३०% भागमा प्रयोगशालासँग सम्बन्धित अन्य कार्यहरू जस्तै : नमुना संकलन, प्रतिक्षालय, मिटिङ हल, कार्यालय क्षेत्र, भण्डार, शौचालय आदिको लागि व्यवस्था गर्न सकिनेछ ।

(ख) जनशक्ति व्यवस्था : (१) दफा १३ (१) (ख) (४) मा उल्लेख भए बमोजिम हुनु पर्नेछ ।

(२) चौबीसै घण्टा आकस्मिक प्रयोगशाला सेवा संचालन गर्न न्यूनतम १ (एक) जना थप जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ ।

(३) प्राविधिक जनशक्तिलाई कार्य बमोजिमको आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरेको हुनु पर्नेछ ।

(४) न्यूनतम मानव संशोधनको संख्या गणना गर्दा प्रयोगशालाको कार्य बोभको आधारमा फुल टाइम र नियमित पार्ट टाइम जनशक्ति हुनु पर्नेछ । नियमित पार्ट टाइम जनशक्ति भन्नाले दैनिक रुपमा न्यूनतम तीन घण्टा उपलब्ध हुने जनशक्तिलाई मात्र मानिने छ । न्यूनतम जनशक्ति प्रयोग गर्दा (२ जना पार्ट टाइम कर्मचारी बराबर १ जना फुल टाइम) कर्मचारी मानिने छ ।

(ग) औजार उपकरण सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) All Basic Equipment, consumables, reagents/kits including (but not limited to):

- Binocular Microscope
- Water Bath
- Micropipettes
- Autoclave
- Centrifuge
- VDR L Shaker
- DLC counter
- Incubator
- Semi-automated Bio-chemistry analyzer

(२) उपकरणहरूको सम्भार तालिका बनाइ नियमित रुपमा सम्भार गर्नु पर्नेछ ।
(३) अत्यावश्यक परीक्षणहरूका लागि सोही क्षमताको व्याकअप उपकरणको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

(घ) परीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था : (१) आधारभूत नगर अस्पतालको प्रयोगशालामा देहाय बमोजिम परीक्षण उपलब्ध हुनु पर्नेछ :

(Hematology: TC, DC, hemoglobin, ESR, blood grouping for non transfusion purpose, BT, CT, RBC Count, PT, APTT, Platelet count, Hematocrit, Red cell indices)

(Biochemistry: Sugar, Urea, Bilirubin T&D, S Uric acid, Total protein, serum albumin, SGOT, SGPT, ALP, lipid profile, creatinine, sodium, potassium)
(Microbiology: sputum AFB stain (Z-n stain), Gram stain and KOH mount for fungi)
(Serological test: RPR, Widal test, ASO Titre, RA Factor, CRP)

(Test by RDIs: All Miscellaneous M Stool for occult blood, Urine ketone body, urobilinogen, bile salt, bile pigment, Bence J ones protein.)

१४. आधारभूत नगर अस्पतालको आकस्मिक प्रयोगशाला परीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) नेपाल सरकारको "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८" दफा ३६ बमोजिम प्रयोगशालामा आकस्मिक परीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था देहाय अनुसार हुनु पर्नेछ ।

(क) अस्पतालमा आधारित प्रयोगशालामा आकस्मिक सेवा उपलब्ध हुनु पर्नेछ ।

(ख) आकस्मिक परीक्षणको नतिजा नमूना प्राप्त गरेको अधिकतम २ (दुई) घण्टाभित्र दिनु पर्नेछ ।

(ग) छुट्टै आकस्मिक प्रयोगशाला नभएका अस्पतालले आकस्मिक परीक्षण रटिन प्रयोगशालाबाटै हुने व्यवस्था गर्न सक्नेछन् । तर आकस्मिक परीक्षणको नतिजा तोकिएको समयमै प्रदान गर्न स्पष्ट कार्यविधि तय गरेको हुनु पर्नेछ ।
(आकस्मिक परीक्षण अनुसूची १ बमोजिम हुनेछ ।)

१७. बायोसेफ्टी सेक्युरिटी सम्बन्धी

(१) प्रयोगशालाको बायोसेफ्टी सेक्युरिटी सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ ।

(क) स्वास्थ्य प्रयोगशाला न्यूनतम Biosafety Security Level (BSL)-2 level को हुनु पर्नेछ

(ख) बायोसेफ्टी सेक्युरिटीको कार्य सम्बन्धी जिम्मेवार जनशक्ति तोकिएको हुनु पर्नेछ ।

१८. प्रयोगशालाको गुणस्तर सम्बन्धी व्यवस्था

(१) प्रयोगशालाको गुणस्तर सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ ।

(क) प्रयोगशालाले राष्ट्रियस्तरमा संचालन गरेको बाह्य गुणस्तर सुनिश्चितता कार्यक्रम (National External Quality Assurance Scheme) मा

सहभागिता जनाउनु पर्नेछ ।

(ख) आन्तरिक गुणस्तर नियन्त्रण (Internal Quality Control) को व्यवस्था दुरुस्त हुनु पर्नेछ ।

१९. परीक्षण रिफरल सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) प्रयोगशालाले परीक्षण रिफरल गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ ।

(क) प्रयोगशालाले आफूसँग उपलब्ध नभएका परीक्षणहरू प्रेषण गर्न सक्नेछ । प्रापक (Referral) प्रयोगशाला न्यूनतम “बी” वर्गको र प्रेषक (Referring) प्रयोगशाला न्यूनतम “डी” वर्गको हुनु पर्नेछ ।

(ख) प्रापक र प्रेषक प्रयोगशालाबीच करार सम्झौता (MOU) भएको हुनु पर्नेछ ।

(ग) प्रेषक प्रयोगशालाले नेपालमा हुने प्रयोगशाला परीक्षण देश बाहिरको प्रयोगशालामा प्रेषण गरेको हुनु हुदैन ।

(घ) कुनै पनि प्रयोगशालाले आफ्नै प्रयोगशाला वा देश भित्रै रहेको शाखामा आफुले परीक्षण सेवा सञ्चालन नगरेको परीक्षणको लागि रिफरल प्रयोगशालाको भूमिका निर्वाह गर्न पाउने छैन ।

(ङ) प्रेषण गरिने परीक्षणहरूको सूची निर्धारित भएको हुनु पर्नेछ ।

(च) सेवाग्राहीलाई उसको परीक्षण प्रेषण गरिएको जानकारी हुनु पर्दछ । साथै, सेवाग्राही आफै रिफरल प्रयोगशालामा गई परीक्षण गराउँदा तिर्ने शुल्क र रिपरिङ्ग प्रयोगशाला मार्फत जाँदा तिनुपने शुल्कको बारेमा सेवाग्राहीलाई जानकारी हुनु पर्दछ ।

(छ) प्रेषण गरिएका परीक्षणहरूको रिपोर्ट रिफरल प्रयोगशालाकै रिपोर्ट फाराममा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ज) प्रेषण गर्ने नमूनाको ढुवानी विधि तथा नतिजा सूचना प्रवाह गर्ने विधि स्पष्ट हुनु पर्नेछ ।

(झ) नेपालको प्रयोगशालामा नहुने परीक्षण मात्रै देश बाहिर प्रेषण गर्न सकिनेछ । तर, देश भित्र उपलब्ध रहेका परीक्षणहरू कुनै सेवाग्राहीको इच्छा भएमा देश बाहिरको प्रयोगशालामा पठाउन सकिनेछ ।

(ञ) देश बाहिर परीक्षण पठाउँदा अनुसूची २ बमोजिमको ढाँचामा सेवाग्राहीको अनिवार्य लिखित सहमति (Written Consent) लिनु पर्नेछ ।

(१) विदेशी रिफरल प्रयोगशाला सूचीकरण सम्बन्धमा :
देश बाहिरका रिफरल प्रयोगशाला मन्त्रालय/तोकिएको निकायमा सूचीकृत हुनु पर्नेछ ।

(२) विदेशी रेफरल प्रयोगशाला ISO 15189 बमोजिम प्रमाणिकरण भएको पर्नेछ ।

(३) प्रेषण गरिएका परीक्षणहरूको सूचीको अभिलेख त्रैमासिक रूपमा राष्ट्रिय जन स्वास्थ्य प्रयोगशालामा बुझाउनु पर्नेछ ।

(४) विदेशी रेफरल प्रयोगशालाले नेपालको कुनै एउटा मात्र प्रयोगशाला मार्फत नमूना प्राप्त गर्न सक्नेछ ।

(५) विदेशी रिफरल प्रयोगशालाकन दर्ता जिम्मा नेपाल भित्रको सम्बन्धित प्रेषक प्रयोगशालाको हुनेछ ।

(६) नयाँ विदेशी रिफरल प्रयोगशालाको दर्ता गराउँदा सो को आवश्यकता र औचित्य पुष्टि गर्नु पर्नेछ ।

२०. अभिलेख सम्बन्धी व्यवस्था

(१) अस्पताल प्रयोगशालामा देहाय बमोजिमका अभिलेखहरू राख्नु पर्नेछ ।

(क) प्रयोगशालाका मुख्य परीक्षणहरूको SOP

(ख) Equipment user manual

(ग) Equipment maintenance record

(घ) IQC / रेकर्ड EQA रिकर्ड

(ङ) कर्मचारीहरूको व्यक्तिगत विवरण (अनुभव / तालिम / शैक्षिक योग्यता आदिको रेकर्ड

(च) प्रेषण गरिएका परीक्षणको अभिलेख

(छ) प्रेषक र प्रापक प्रयोगशाला बीचमा भएको करारनामा (MOU)

२१. अस्पताल प्रयोगशाला सम्बन्धी विविध व्यवस्था : प्रयोगशाला सम्बन्धी विविध व्यवस्था देहायबमोजिम हुनु पर्नेछ ।

(क) इजाजत प्राप्त गरेपछि हरेक वर्ष आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले एक महिनाभित्र इजाजत-पत्र प्रदान गरेको विकाय समक्ष मन्त्रालयले तोके बमोजिमको विवरण सहितकोस्वमूल्याङ्कन प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

(ख) नेपाल सरकारद्वारा मान्यता प्राप्त रिफरेन्स र राष्ट्रिय प्रयोगशाला बाहेक अन्य कुनैपनि प्रयोगशालाले आफ्नो नाममा रिफरेन्स र राष्ट्रिय शब्दको प्रयोग गर्न पाइने छैन ।

(ग) स्थापना भएको एक वर्षसम्म हरेक महिना गरेका परीक्षणहरूको विवरण अनुमति दिने निकायमा बुझाउनु पर्नेछ ।

२२. रेडियो इमोजिङ्ग सेवा सम्बन्धी व्यवस्था दफा १० (५) को रेडियो इमोजिङ्ग सेवा नेपाल सरकारको “स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८ को दफा ४२ बमोजिम गुणस्तर एवं मापदण्ड देहाय अनुसार हुनु पर्नेछ ।

(क) साधारण एक्स-रे सेवा सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) एउटा एक्स-रे मेशिन जडान गर्नका लागि कम्तिमा ४५० से.मि ४.४०० से.मि. २५० से.मि. को कोठा उपलब्ध हुनु पर्नेछ ।

(२) नियन्त्रण गर्ने कोठा एक्स-रे कोठा भन्दा अलग हुनु पर्छ र कम्तिमा १५५ से.मि. १२० से.मि. को हुनु पर्नेछ ।

(३) प्रोसेसिङ कोठा एक्स-रे कोठा भन्दा अलग हुनु पर्नेछ ।

(४) प्रशिक्षण गर्ने र रिपोर्ट दिने कोठा अलग अलग हुनु पर्नेछ ।

(५) देहाय बमोजिमका कोठाको व्यवस्था गरी विकिरण चुहावट नियन्त्रण गर्नु पर्नेछ :

(अ) ढोका र हेर्ने भ्याल (भ्युइड भ्याल) मा २ मि.मि. बाक्लो सिसा (लिड) भएको ।

(आ) ०.२ मि.मि. बाक्लो सिसा (लिड) र १५ से.मि. ईटाको भित्ता वा २५ से.मि. ईटाको भित्ता वा कंक्रीटको भित्ता भएको ।

(इ) सम्भव भए सम्म भ्याल नभएको कोठा, कोठाको भेन्टिलेशन जर्मिन (देखि १८०

से.मि. माथि रहेको र आफै बन्द हुने स्वचालित ढोका भएको ।

(ई) मोबाइल एक्स-रे उपकरण संचालन गर्दा तारको लम्बाई कम्तिमा २०० से.मि. भएको ।

(६) पोर्टेबल एक्स-रे उपकरणहरू सधैं एक खण्ड (स्ट्याण्ड) मा राखिएको हुनु पर्नेछ

(७) कम्तिमा एउटा २ मि.मि. बाक्लो लिड एप्रोन वा बराबरको विकीरणबाट सुरक्षा दिने सामग्री हुनु पर्नेछ ।

(८) कम्तिमा ०.२ मि.मि. बाक्लो चश्मा, लिडको पन्जा, थाईराइड शिल्ड र गोनार्ड शिल्ड उपलब्ध हुनु पर्नेछ ।

(९) विकिरण क्षेत्रमा काम गर्ने प्राविधिक कर्मचारीलाई विकिरण निगरानी उपकरण) पर्सनल रेडिएशन डोज मनिटर) प्रदान गर्नु पर्नेछ र उक्त उपकरणको नियमित परीक्षण

तीन/तीन महिनामा गर्नु पर्नेछ ।

(१०) विकिरण क्षेत्रमा काम गर्न कर्मचारीहरूको लागि विकिरणको डोजको सिमा इन्टरनेशनल कमिशन अन् रेडियोलोजिकल प्रोटेक्सनले तोकेको मापदण्ड अनुसार

२० मि. लि. सिवर्ट प्रति वर्ष वा पाँच वर्षको औसत १०० मि. लि. सिवर्टको सीमाभित्र हुनु पर्नेछ । त्यो सीमा भन्दा बढी भएमा सम्बन्धित संस्थाले उक्त

कर्मचारीलाई विकिरण मुक्त क्षेत्रमा काम गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(११) आवधिक रुपमा मेडिकल फिजिसिष्ट वा विकिरण संरक्षण अधिकृतबाट एक्स-रे

कोठाको वरीपरी सर्वेक्षण गराउनु पर्नेछ ।

(१२) एक्स-रे को राम्रो इमेज प्राप्त गर्न मानक एक्सपोजर मापदण्डहरूको चार्ट

(Standard Exposure Parameter Chart) प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

(१३) वैकीयक विद्युत आपूर्तिको लागि Back up को व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

(१४) अन्दासोनाम सेवा सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) इमर्जेन्सी सेवामा चाहिने औषधि लगायत औजार उपकरणहरूको राम्रो व्यवस्थाहुनु पर्नेछ ।

(२) स्ट्रेचर/विट्वलचेयरको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

(३) शौचालय तथा चेन्जिङ रुमको राम्रो व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

(४) अन्य व्यवस्था साधारण एक्स-रेमा जस्तै हुनु पर्नेछ ।

(५) रेडियोलोजी सेवाको लागि आवश्यक पर्ने उपकरणहरू रेडियोडाइनोसिस तथा इमोजिम सम्बन्धी उपकरणहरू मन्त्रालयको स्वीकृति बिना नेपाल भित्र ल्याउन र सञ्चालन गर्न पाइने छैन ।

आधारभूत अस्पतालको रेडियोलोजी सेवाका उपकरणहरू देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ :-

(१) 500 MA X-Ray with Image Intensifier (१ थान)

(२) Ultrasound Machine with Color Doppler (१ थान/१५ वेड)

(३) सेवा सञ्चालन गर्नका लागि अतिरिक्त व्यवस्था :

(१) आइपर्न सक्ने गम्भिर प्रकृतिका असरहरूलाई तत्काल उपचारको लागि इमर्जेन्सीमा चाहिने औषधि लगायत औजार उपकरण र आवश्यक चिकित्सक

लगायत अन्य स्वास्थ्यकर्मीहरूको उपलब्धता हुनु पर्नेछ ।

(२) स्ट्रेचर/विट्वलचेयरको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

(३) विकिरण क्षेत्रमा काम गर्ने कर्मचारीमा लागि नेपाल सरकारले तोके बमोजिम हुने गरी जोखिम भत्ताको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

(४) इमर्जेन्सी प्रयोजनका लागि आधारभूत उपकरण तथा औषधीहरू देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ :-

औषधि	औजार/उपकरण
IV Fluid/IV Canula	Ambu Bag,
Atropine/Adrenaline	Suction
Hydrocortisone	Machine
	Intubation/Tray
	air base
	Laryngoscope,
	ET tube , O ₂
	Cylinder

परिच्छेद ५

आधारभूत नगर अस्पतालको सहयोग सेवा र अन्य सेवा सम्बन्धी व्यवस्था तथा मापदण्डहरू :

२३. सामाजिक सेवा सम्बन्धी व्यवस्था: अस्पतालको सामाजिक सेवा सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ:-

(क) नगर अस्पतालले सामाजिक सेवा व्यवस्थापन कार्य सकेसम्म सामाजिक सेवा इकाईको व्यवस्था मार्फत गर्नेछ।

(ख) अस्पतालमा आउने विरामी एवं सेवाग्राहीहरूलाई आवश्यक पर्ने

जानकारी गराउन सोधपुछ तथा सहायता कक्षको व्यवस्था OPD Counter अगाडी नै गर्नुपर्ने हुन्छ ।

(ग) अस्पतालमा उपचारका लागि आउने विपन्न, असहाय, बेवारिसे विरामीका लागि कुल शैयाको १०% (दश प्रतिशत) शैया छुट्टयाई नि:शुल्क उपचार गर्नेछ ।

(घ) सामाजिक सेवा सम्बन्धी सेवाहरू २४ (चौबीस) घण्टा उपलब्ध गराउनेछ ।

(ङ) नागरिक बडा-पत्रमा सामाजिक सेवा सम्बन्धी सेवा समेत उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

(च) प्रेषण विरामीलाई अत्यत्र प्रेषण गर्दा उपचार मापदण्डका आधारमा पहिचान गरी सो को अभिलेख राख्नु पर्नेछ।

(छ) अभिलेख तथा प्रतिवेदन नि:शुल्क तथा आशिक शुल्क छुट सेवा लिने विरामीहरूको व्यवस्थित रूपमा अभिलेख राख्ने र सो को मासिक, चौमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउनु पर्नेछ ।

(ज) सामाजिक सेवा अन्तर्गत आशिक छुट तथा नि:शुल्क सेवा लिएका व्यक्तिहरूको विवरण मासिक रूपले देखिने गरी टाँस्नु पर्नेछ ।

२४. स्वास्थ्य बीमा सेवा सम्बन्धी व्यवस्था: अस्पतालको स्वास्थ्य बीमा सेवा सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ:-

(क) नगर अस्पतालले प्रथम सेवा बिन्दुको रूपमा स्वास्थ्य बीमाको कानून बमोजिमको सम्पूर्ण सेवाहरू उपलब्ध गराउने छ ।

(ख) आवश्यक सेवा उपलब्ध गराउन नसके अवस्थामा स्वास्थ्य बीमाको उल्लिखित अनुसूचीको ढाचामा प्रेषण पूर्जा भरी नजिकको सेवा प्रदायक स्वास्थ्य संस्थामा पठाउने छ ।

(ग) अस्पतालले सेवा प्रदान गर्दा लाग्न सक्ने अनुमानित खर्चबारे बीमितलाई सेवा गर्नु अगाडी नै जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

(घ) अस्पतालले स्वास्थ्य बीमा सम्बन्धी सेवा उपलब्ध गराउँदा बीमितलाई शिष्टाचारपूर्वक व्यवहार गर्नु पर्नेछ, सम्झौता बमोजिमको सेवा सुविधाको प्याकेज गुणस्तरीय रूपमा उपलब्ध गराउनेछ र उक्त प्याकेज निरन्तर उपलब्ध गराउने व्यवस्था सुनिश्चित गर्नेछ ।

(ङ) अस्पतालले स्वास्थ्य बीमा सेवा वापतको मूल्य दावी स्वास्थ्य बीमा शुभना प्रणालीमा आवश्यक कारजात तथा बिल समयमै प्रविष्ट गरी गर्नु पर्नेछ ।

तथा कार्यक्रम संग सम्बन्धित प्रोटोकल, मापदण्ड, निर्देशिकाहरूको पालना गर्नु पर्नेछ ।

(४) यस अस्पतालले उपलब्ध गराएका सेवाहरूको अभिलेख राखी सुबीपुर नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा सो को प्रतिवेदन नियमित रूपले पठाउनु पर्नेछ ।

१७. स्वास्थ्यजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) यस नगर अस्पतालको स्वास्थ्यजन्य फोहोरमैलाको व्यवस्थापन नेपाल सरकारको स्वास्थ्य संस्थाजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापन निर्देशिका २०७१, फोहोर मैला व्यवस्थापन निर्देशिका २०७७ तथा "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८" बमोजिम देहाय अनुसार गर्नु पर्नेछ :-

(क) तयारी तथा क्षमता अभिवृद्धि :

(१) नगर अस्पतालको स्वास्थ्य जन्य फोहोरमैला व्यवस्थापनको कार्ययोजना तयार गरी अस्पताल प्रमुखबाट स्वीकृत गराई कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ ।

(२) अस्पताल प्रमुख नेतृत्वमा सबै विभाग तथा इकाईको प्रतिनिधित्व गराई स्वास्थ्यजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापन समिति गठन गरी सबै सदस्यहरूको निर्दिष्ट जिम्मेवारी परिभाषित गरी पालना गराउनु पर्नेछ ।

(३) स्वास्थ्यजन्य फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम दिई कम्तीमा १ (एक) जना कर्मचारीलाई दिनु पर्नेछ ।

(ख) उत्पादन तथा वर्गीकरण:

(१) फोहोरमैलाको स्रोतमा नै छुट्टयाई तोकिएको कन्टेनरमा जम्मा गर्नु पर्छ । साथै सो सम्बन्धी सेवाग्राही तथा कुरुवासमेतलाई जानकारी दिनु पर्नेछ ।

(२) फोहोरमैला वर्गीकरणका लागि विभिन्न रङ्गको बाल्टिन तथा बिनहरूको फोहोर उत्पादन स्थलमा राख्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(३) फोहोर व्यवस्थापनमा प्रयोग हुने बाल्टिन तथा बिनहरूमा देहाय बमोजिमका रङ्ग कोडिङ्ग मापदण्ड लागु गरिएको हुनु पर्नेछ :-

हरियो रङ्ग : कुहने फोहोरको लागि

निलो रङ्ग : नकुहने फोहोरको लागि

रातो रङ्ग : जोखिमयुक्त फोहोरको लागि (संक्रमित, प्याथोलोजिकल, धारिलो तथा साइटोटक्सिक औषधी)

पहेलो रङ्ग : जोखिमयुक्त रसायनिक फोहोरको लागि

कालो रङ्ग : रेडियोधर्मी फोहोरको लागि

(४) फोहोर वर्गीकरण, संकलन तथा भण्डारणका लागि प्रयोग हुने हरेक बाल्टिन तथा बिन (औषधी उपचार टूली समेतमा प्रयोग हुने) मा

(च) अस्पतालले अस्पताल परिसरभित्रै स्वास्थ्य बीमा सम्बन्धी औषधी वितरण कक्ष संचालन गर्नेछ ।

(छ) अस्पतालले स्वास्थ्य बीमाका सेवाग्राहीका लागि दर्ता एवं सोधपुछको लागि उचित व्यवस्था गर्नेछ ।

२५. संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण सम्बन्धी व्यवस्था:-

(१) अस्पतालमा प्रयोग हुने औजार उपकरणहरूको दुवण निवारण, नि:संक्रमण तथा निर्मलीकरण सम्बन्धी छुट्टै जिम्मेवारी अन्तर्गत कार्य व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ ।

(२) संक्रमण रोकथामका लागि स्वास्थ्यकर्मी लगायत फोहोरमैला व्यवस्थापन संग सम्बन्धित कर्मचारीहरूलाई आवश्यक अभिमुखिकरण तालिम दिनु पर्नेछ ।

(३) कामको प्रकृति र आवश्यकता अनुसार कर्मचारीहरूलाई आवश्यक परिमाणमा व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री (PPE) उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(४) सेवा प्रदायकको सुरक्षाका लागि आवश्यक पर्ने खोप तथा औषधिको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(५) स्वास्थ्य संस्थाजन्य संक्रकणबाट बचाउनको लागि स्वास्थ्यजन्य फोहोर मैलाको प्रचलित मापदण्ड अनुसार व्यवस्थापन गर्ने पर्नेछ ।

(६) अस्पतालका प्रमुख सधानहरू (जस्तै प्रवेश स्थल, इमर्जेन्सी कक्ष, अन्तरङ्ग विभाग, बहिरङ्ग विभाग लगायत) मा हात धुन मिल्ने व्यवस्था वा स्यानिटाइजरको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(७) प्रत्येक प्रोसिडर पछि प्रयोग भएका सामानलाई अटोकलेभ गरी नि:संक्रमित गर्नु पर्नेछ ।

(८) संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण सम्बन्धी आवश्यकता अनुसार कार्य समूह गठन एवं परिचालन गर्नु पर्नेछ ।

२६. जन-स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) यस अस्पतालले नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, प्रदेश सरकार, तथा सुबीपुर नगरपालिकाले तोके बमोजिम जनस्वास्थ्य सेवाहरू उपलब्ध गराउने छन् ।

(२) कुनै विशेष कारणले उल्लेख गरे बमोजिमका सेवाहरू उपलब्ध गराउन नसक्ने भएको अवस्थामा नगर कार्यपालिकाको कार्यालय तथा तालुकदार अन्य कार्यालयमा सूचित गर्नु पर्नेछ ।

(३) नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले जारी गरेको सेवा

तस्वीर एवं विवरण सहितको लेबलिङ्ग गर्नु पर्नेछ ।

(५) संक्रमित सुई नष्ट गर्ने उपकरण (Needle Cutter वा Needle Destroyer) को व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

(ग) भण्डारण तथा ओसार पसार :

(१) बर्गीकरण गरिएको फोहोरहरूलाई छुट्टाछुट्टै भण्डारण गर्नु पर्नेछ ।

(२) हावा र प्रकाश आउने छुट्टै कोठा/स्थानको व्यवस्था गरी संक्रमित फोहोरलाई गर्मी मौसममा २४ घण्टा र चिसो मौसममा ४८ घण्टाभित्र विसर्जन गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ

(३) सामान्य र जोखिमयुक्त फोहोरलाई छुट्टाछुट्टै टूलीको प्रयोग गरी भिडभाड नहुने समय र क्षेत्र हुदै ओसार पसार गर्नु पर्नेछ ।

(घ) फोहोरको उपचार :

(१) संक्रमित फोहोरको उपचार देहाय बमोजिमको प्रविधि प्रयोग गरी

संक्रमित फोहोरलाई निःसंक्रमण गर्नु पर्नेछ ।

(अ) नवालने प्रविधिहरु (Non burn technologies) जस्तै: Autoclave, Microwave, Friction Heat based आदि ।

(आ) रसायनिक विधिमा आधारित (Chemical Disinfection)

(इ) इन्क्याप्सुलेशन (Encapsulation)

(ई) Septic Concrete Vault

(उ) Bureal (धारिलो फोहोरका लागि खाडल)

(२) प्याथोलोजिकल फोहोरको उपचार देहाय बमोजिमको तरिकाले

प्याथोलोजिकल फोहोरको उपचार गर्नु पर्नेछ ।

(अ) Placenta Pit

(आ) Anaerobic Digester/Biogas

(३) रसायनिक फोहोरको उपचार देहाय बमोजिमको तरिकाले रसायनिक फोहोरको उपचार गर्नु पर्नेछ ।

(अ) निर्यातकर्ता/उत्पादकलाई नै फिर्ता गर्ने नीति (Return Back policy)

(आ) इन्क्याप्सुलेशन (Encapsulation)/ निष्क्रिय पारेर (Inertization)

(४) औषधिजन्य फोहोरको उपचार देहाय बमोजिमको तरिकाले औषधिजन्य फोहोरको उपचार/व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ ।

(अ) निर्यातकर्ता/उत्पादकलाई नै फिर्ता गर्ने नीति (Return Back policy)

(आ) इन्क्याप्सुलेशन (Encapsulation)/ निष्क्रिय पारेर (Inertization)

(इ) अलकालाइन हाइड्रोलाइसिस (Alkaline Hydrolysis) पद्धति

(५) साइटोलीसिक फोहोरको उपचार देहाय बमोजिमको तरिकाले साइटोटीक्सिक फोहोरको उपचार/व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ ।

(अ) निर्यातकर्ता/उत्पादकलाई नै फिर्ता गर्ने नीति (Return Back policy)

(आ) इन्क्याप्सुलेशन (Encapsulation) / निष्क्रिय पारेर (Inertization)

(अ) रसायनिक तथा भैतिक उपचार (Neutralization, Detoxification, Chemical Reduction Or Oxidation, Hydrolysis and Others)

(५) अस्पतालमा उत्पादन हुने फोहोरको निःसंक्रमण अस्पतालमा नै गर्नु पर्नेछ ।

(अ) फोहोरपैलाको विसर्जन (Disposal) :

(१) सीपिएको प्रविधिहरूबाट उपचार गर पश्चात साधारण फोहोलाई स्थानीय तहको फोहोर संकलन तथा व्यवस्थापन प्रणालीसँग एकीकृत रुपमा विसर्जन गर्ने वा पुनःचकीय गर्न मिल्ने असंक्रमित सामग्रीहरूलाई पुनःचकीय प्रणालीमा लैजाने गर्नु पर्नेछ ।

(२) कुहिले फोहोरमैलाहरूलाई प्राङ्गारिक मल बनाएर वा बायोग्यास (Anaerobic Digestion/Biogas) प्रविधि प्रयोग गरी विसर्जन गर्नु पर्नेछ ।

(ब) व्यक्तिगत सुरक्षाका उपायहरू :

(१) फोहोर व्यवस्थापन गर्दा व्यक्तिगत सुरक्षा कवच टोपी, मास्क, ग्लोभ्स, चस्मा, बुट, गाउन, फेस शिल्ड इत्यादि) को प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

(२) स्वास्थ्यकर्मी, फोहोर संकलक तथा सम्बन्धित पेशाकमीहरूले प्रोटोकल अनुसार हेपाटाइटिस बी (Hepatitis B), Tetanus लगायतका संक्रमण विरुद्धको खोप लगाएको हुनु पर्नेछ ।

(३) Post Exposure Prophylaxis (PEP) सुविधा नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरूले उक्त सेवाका लागि सेवा प्रदायक संस्थाको पहिचान गरी सम्बन्धित कर्मचारीलाई सो को पूर्व जानकारी दिनु पर्दछ ।

२८. खानेपानी, सरसफाइ, विद्युत आपूर्ति, गाईँन, गाडी पार्किङ्ग तथा मर्मत सम्भार सम्बन्धी व्यवस्था :

(अ) खानेपानी, सरसफाइ, विद्युत आपूर्ति, गाईँन, गाडी पार्किङ्ग तथा मर्मत सम्भार सम्बन्धी व्यवस्थानेपाल सरकारको स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड २०७७ बमोजिम देहाय अनुसार हुनु पर्नेछ ।

(क) खानेपानी सम्बन्धी व्यवस्था

(१) पानीको स्रोत अस्पतालमा प्रयोग गरिने पानी सुधारिएको स्रोतको हुनु पर्नेछ । (सुधारिएको पानीको स्रोत भन्नाले पाईपबाट आउने पानी, बोर होल, सुरक्षित ईनार, सुरक्षित कुवा, आकाशे पानी, ईजाजत प्राप्त पित्तकबाट प्याकेज गरिएको वा ढुवानी गरिएको पानी भन्ने बुझिन्छ ।

(२) पानीको परिमाण अस्पतालका विभिन्न शाखाहरूलाई आवश्यक पर्ने पानीको परिमाण देहायको तालिका अनुसार हुनेछ ।

महत्वपूर्ण क्षेत्रहरू	पानीको परिमाण
बहरङ्गा विभाग	५ लिटर प्रति परामर्श
अन्तरङ्ग विभाग	४०-६० लिटर प्रति विरामी प्रति दिन
	१५ लिटर प्रति स्थाहारकर्ता प्रति दिन
शल्यक्रिया कक्ष र प्रसूति कक्ष	१०० लिटर प्रति शल्यक्रिया
सुख्खा र प्रक खाना केन्द्र	०.५-५ लिटर प्रति परामर्श (कुर्नुपर्ने समयमा निर्भर हुने)
भिजेको (तरल पदार्थ सहित) पूरक खाना केन्द्र	१५ लिटर प्रति परामर्श
अन्तरङ्ग उपचारात्मक खाना केन्द्र	३० लिटर प्रति विरामी प्रति दिन
	१५ लिटर प्रति स्थाहारकर्ता प्रति दिन

हैजा तथा झाडा पखाला उपचार केन्द्र	६० लिटर प्रति विरामी प्रति दिन १५ लिटर प्रति स्थाहारकर्ता प्रति दिन
गम्भीर घातक श्वास प्रण्वास सम्बन्धी रोग	१०० लिटर प्रति विरामी प्रति दिन
भाइरल रक्तश्रावयुक्त ज्वरो केन्द्र	३००-४०० लिटर प्रति विरामी प्रति दिन
प्याथोलोजी प्रयोगशाला	१० लिटर प्रति जाँच
आकास्मिक शिविर हव अस्पताल (कर्मचारी स्थाहारकर्ता र बिरामीलाई हैजा झाडा पखाला र भाइरल ज्वरो जस्ता रोगबाट बचाउनका लागि पानीको सघन व्यवस्थापन आवश्यक हुन्छ)	आकास्मिक शिविर हव अस्पतालका लागि वैकल्पिक पानी वितरण (विद्यमान परिमाणमा दैनिक पानी वितरण क्षमता बराबर हुने गरी)

पानीको वितरण अवरोद्ध भएको अवस्थाको लागि वैकल्पिक व्यवस्था	पानीको वितरण प्रणाली अवरोद्ध भएको अवस्थाको लागि अस्पतालमा न्यूनतम २ दिनको जगेडाको व्यवस्था गर्नु पर्दछ
---	--

- (३) पानी भण्डार गर्ने ट्यांकीको क्षमता पानीको मुख्य वितरण प्रणाली अवरुद्ध भएको अवस्थामा समेत कम्तीमा ३ (तीन) दिनसम्म पुग्ने हुनु पर्दछ ।
- (४) खानेपानीको गुणस्तर राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड २०६२ ले तोके बमोजिम हुनु पर्नेछ । साथै जार वा ट्यांकरको पानी ट्यांकर निर्देशिका २७३ बमोजिम हुनु पर्नेछ ।
- (५) अस्पतालले पानी सुरक्षा योजना (ध्वतभच क्वाभतथ एबिल-ध्क्) तयार गरी सो बमोजिम कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ ।
- (६) चिकित्सकीय प्रयोजनको लागि प्रयोग गरिने पानी कम्तिमा खानेपानीको गुणस्तर अनुरूप हुनु पर्नेछ ।
- (७) खानेपानी वितरण गर्ने विन्दु र अन्य प्रयोगको लागि वितरण गर्ने पानीको विन्दु फरकफरक हुनु पर्नेछ ।

(ख) सरसफाइ सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) विरामी तथा कुरवाको लागि नुहाउने घरको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।
- (२) महिला तथा पुरुषको लागि छुट्टाछुट्टै शौचालय हुनु पर्नेछ ।
- (३) अस्पताल परिसर तथा बाईडहरू सधैं सफा हुनु पर्नेछ ।
- (४) अस्पातलजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि फोहोर सेग्रिगेशन, कलेक्सन, ट्रान्सपोर्टर्स, ट्रिटमेन्ट र अन्तिम विसर्जन छुट्टै योजना तयार गरी उपयुक्त प्रविधिबाट फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ । यस सम्बन्धी थप व्यवस्था फोहोरमैला व्यवस्थापन ऐन २०६८, फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी नियमावली, २०७० र स्वास्थ्य संस्थाजन्य फोहोर मैला व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७७ ले तोके बमोजिम हुनु पर्नेछ ।
- (५) मर्करीयुक्त उपकरणहरूको सट्टामा डिजिटलाइज्ड उपकरणहरू प्रयोगमा ल्याउनु पर्नेछ ।

(ग) विद्युत आपूर्ति :

- (१) अस्पतालमा चौबीसै घण्टा विद्युत आपूर्तिको व्यवस्था हुनु पर्नेछ । सम्भव भएसम्म डेडिकेटेड लाइन जोडिएको हुनु पर्नेछ । अस्पतालको ICU, OT, ER कक्षमा निरन्तर आपूर्तिको लागि व्याक अप सिस्टम जस्तै इन्भर्टर, जेनेरेटर, सोलार सिस्टम राखेको हुनु पर्नेछ ।
- (२) अस्पतालमा विद्युतको वैकल्पिक व्यवस्थापनको लागि प्रयोग हुने उपकरण सञ्चालनको लागि कम्तिमा ७ दिनसम्म पुग्ने इन्धनको व्यवस्था राखेको हुनु पर्नेछ ।

- (३) अस्पतालमा सञ्चालन हुने X-ray, USG, Laboratory equipment तथागतका उपकरणहरूको विद्युतबाट हुन सक्ने क्षति न्यूनीकरणको लागि अभिवार्य भोल्ट गाईडको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।
- (४) ५० शैयाभन्दा माथिका अस्पतालको लागि ३ फेजको विद्युत लाइनको व्यवस्था हुनु पर्नेछ र अर्थिङ्ग गरी सुरक्षित बनाइएको हुनु पर्नेछ ।

(घ) गाईनको व्यवस्था :

- (१) अस्पताल परिसरमा रुख बिरुवा तथा फलफूलहरू रोपी हरियाली कायम गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (२) बगैचा परिसरमा विरामी तथा कुरवाहरूको लागि बस्ने व्यवस्था गरिएको हुनु पर्नेछ ।
- (३) जीवन मुनिको पानीको रिचार्जको लागि खुल्ला स्थानको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।
- (४) कर्मचारी तथा सेवाग्राहीको लागि सवारी साधन
- (५) अस्पतालमा आवश्यकता अनुसार कर्मचारी तथा सेवाग्राहीको लागि सवारी साधन पार्किङ्गको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।
- (६) तीन शैयाको अनुपातमा १ गाडी पार्किङ्ग वा २५ प्रतिशत जग्गा पार्किङ्गको लागि छुट्याउनु पर्नेछ (फरक पर्न आएमा जुनले बढी हुन्छ सोहिलाई आधार मान्नु पर्नेछ ।)
- (७) अस्पतालमा सवारी साधनको लागि सकेसम्म आउने र जाने बाटो छुट्टाछुट्टै व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ ।
- (८) पार्किङ्ग क्षेत्रमा सवारी साधन राख्ने स्थानको रेखाङ्कन गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (९) एम्बुलेन्स तथा शव बाहनको लागि छुट्टै पार्किङ्गको व्यवस्था गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (१०) दुई पाइल तथा चार पाइले सवारी साधनको लागि छुट्टाछुट्टै पार्किङ्ग क्षेत्र छुट्टयाइएको हुनु पर्नेछ ।

(च) मर्मत सम्भार :

- (१) अस्पतालले प्रयोग गर्ने उपकरण तथा औजारहरू सेवा अवरुद्ध नहुने गरी समयमा नै मर्मतको व्यवस्था गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (२) ठूला र गम्भीर प्रकृतिका औजार उपकरणहरूको कम्पनीले निर्दिष्ट गरेको मर्मत बगैँचा अनुसार मर्मत सम्भार कार्ययोजना बनाई मर्मत सम्भार गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (३) अस्पतालको भवन, सवारी साधन, मेथिनरी औजार यन्त्र उपकरण विभूतीय उपकरणहरूको नियमित मर्मत सम्भार गर्ने व्यवस्था मिलाएको हुनु पर्नेछ ।

- (४) अस्पतालको औजार उपकरणहरूको मर्मत सम्भारको लागि बायो मेडिकल टेक्निसियन/बायो मेडिकल इन्जिनियरको उवलब्धताको सुनिश्चितता गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (५) अस्पतालको औजार उपकरणहरूको इन्भेन्टरी तथा मर्मत सम्भार गरेको विस्तृत विवरण सहितको सूची तयार गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (६) बिग्रीएका तथा मर्मत गरी प्रयोगमा नआउने सामानहरूको नियमानुसार वार्षिक रूपमा लिलामी गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद ६

आधारभूत नगर अस्पतालको अक्सिजन, औजार, तथा उपकरण सम्बन्धी व्यवस्था तथा मापदण्डहरू

२९. अक्सिजन सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) अस्पतालमा अक्सिजन ग्यास निरन्तर रूपमा आपूर्तिको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

३०. उपकरण सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) प्रयोगशाला उपकरण सम्बन्धी व्यवस्था दफा १६ (ग) तथा उपदफा (५) मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- (२) रेडियो इमेजिङ्ग उपकरण सम्बन्धी व्यवस्था दफा २२ (ग) बमोजिम हुनेछ ।
- (३) Cardiac उपकरण सम्बन्धी व्यवस्था देहाय अनुसार हुनु पर्नेछ ।

Ordinary ECG Machine

Pulse Oximeter

BP apparatus table model

- (४) Operation Theatre सम्बन्धी उपकरण देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ :

Stethoscope	४ थान
Auto Clave HP Horizontal	Optional
Operation Table Hydraulic Major	१ थान
Operation Table Hydraulic Minor	१ थान
Autoclave vertical single bin	२ थान
Focus lamp ordinary	२ थान
Sterilizer Small (Instrument)	१ थान
Sterilizer Medium (Instrument)	१ थान
Bowl Sterilizer Small	१ थान
Bowl Sterilizer Medium	१ थान
Diathermy machine (Electric Cautery)	१ थान
Suction Apparatus (Electrical)	२ थान

Suction Machine (Foot Operated)

Dehumidifier

Ultra Violet Lamp

Ethylene Oxide Sterilizer

Microwave sterilizer-

- (५) नस्पताल प्याथोलोजी सम्बन्धी उपकरण देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ :

(६) Microbiology/Bacteriology

Incubator	१ थान
Hot Air Oven	Optional
Microscope	१ थान
Auto pipette	३ थान
Centrifuge/Rotator	१ थान
Refrigerator	१ थान
Biochemistry	
Hot Air Oven	१ थान
Microscope	१ थान
Centrifuge/Rotator	१ थान
Refrigerator	१ थान
Micro pipette	१ थान
Hematology	
Microscope (Binocular)	१ थान
Blood Cell Counter (18 Parameter or above)	१ थान
Centrifuge/Rotator	Optional
Colorimeter	Optional
Hot Air Oven	Optional
Refrigerator	Optional
Counting Chamber	१ थान
Computer with Printer	Optional
Micro Pipette	As per need
Histopathology	
Microscope (Binocular)	१ थान
Incubator	Optional

(3) Microbiology, Virology, Serology

Water Bath	१ थान
Hot Air Oven	१ थान
Multi(Channel micro pipette)	१ थान
Vriable Micro pipette	As per need
Incubator	१ थान
Centrifuge	१ थान
Weighing Balance	१ थान
Autoclave	Optional
Stopwatch	१ थान

(4) अस्पताल एनेस्थेसिया (Anesthesia) सम्बन्धी उपकरण देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ :

Endo Tracheal tube sets	१ थान
Air way (Female)	१ थान
Air way (Male)	१ थान
Mouth Prop	१ थान
Tongue Depressor	२ थान
O2 cylinder for Boyles	१ थान
Boyles Apparatus with Fluotec and circle absorber	Optional
Oxygen Concentrator/Cylinder	१ थान
Monitors ECG, NIBP, SPO2 with IBP	१ थान
Transport Monitor ECG, SPO2 NI BP	१ थान
Mac Coy Laryngoscope	२ थान
Intubating LMA 3,4	४ थान
Double Lumen Tube	१ थान
AMBU bag / Mask	४ थान
Defibrillator	Optional

(5) Labour ward, Neonatal and Special Newborn Care Unit (SNCU)

भएका अस्पतालमा उपकरणहरू देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ :

Emergency Resuscitation Kit –Baby	२ थान
Standard Weighing Scale	२ थान
Double–Outlet Oxygen Concentrator	Optional
Radiant Warmer	१ थान
Foetal Doppler	२ थान

Delivery Kit	२ थान
Epileptology Kit	२ थान
Forceps Delivery Kit	१ थान
Bilastic Vacuum Extractor	१ थान
Pulse Oxymeter Baby & Adult	२ थान
Nebuliser baby	२ थान
Weighing Machine adult	२ थान
Weighing Machine Infant	२ थान
Special Newborn Care Unit (SNCU) को लागि आवश्यक उपकरणहरू	
Electric heater/warmer	२ थान
Washing Machine with dryer (Separate)	२ थान
Electronic fumigator	२ थान
Vacuum Cleaner	१ थान
Gown for doctors, nurses, neonatal aids,	
Group D staff & mother (Adequate number of each size) essential	
Washable Slippers (Adequate number of each size) essential	१ थान
Vertical Autoclave	
Autoclave Drums (Large, Medium & Small sizes) At least 6 of each size	

Disinfectant Sprayer	१ थान
Container for liquid disinfectant	२ थान
Formaline Vaporizer	१ थान
Hot Air Oven	Optional

Ethylene Oxide (ETO) Sterilizer	Optional
---------------------------------	----------

(6) अस्पतालको प्रशासनिक कार्यका लागि आवश्यक पर्ने औजार तथा उपकरणहरू :
कम्प्युटर, प्रिन्टर, फोटोकपी मेशिन, स्क्यानर, यूपिएस, प्रोजेक्टर, इमेल इन्टरनेट, मोबाइल, फोनिकर (आवश्यक संख्यामा)

(7) आकस्मिक तथा अत्यावश्यक औषधि तथा औजारहरूको सूची :

1. Ranitidine, Rabeprazole, Omeprazole, Esomoprazole,
2. Pantoprazole (inj)
3. Adrenaline (inj)
4. Chlorpheniramine (inj)
4. Antihisthylline (inj)

5. Atropine (inj)
6. Hyoscine Butyl Bromide (inj)
7. Calcium Gluconate (inj)
8. Ciprofloxacin, Ampicillin, Ampiclox, Ceftriaxone, etc (inj)
9. Deriphylline (inj)
10. Dexamehasone (inj)
11. Dextrose 5% Saline (inj)
12. Dextrose 10% Saline (inj)
13. Dextrose 25% (inj)
14. Dextrose 50% (inj)
15. Diazepam, Lorazepam, Midazolam (inj)
16. 5Ü Dextrose Saline (inj)
17. Dopamine (inj)
18. Pentazocine (inj)
19. Hydrocotisone (inj)
20. Frusemide (inj)
21. Mannitol (inj)
22. Metronidazole (inj)
23. Morphine (inj)
24. Nitroglycerine, Labetolol (inj)
25. Normal Saline (inj)
26. Paracetamol (inj)
27. Metochlopramide (inj)
28. Pethidine (inj)
29. Phenytoin (inj)
30. Phenergan (inj)
31. Potassium Chloride (inj)
32. Phenobarbitone (inj)
33. Naloxone (inj)
34. Ringer's Lactate (inj)
35. Sodium Bicarbonate (inj)
36. Diclofenac (inj)
37. Dobutamine (inj)

38. Noradrenaline (inj)
39. Isoprenaline (inj)
40. Aminodarone (inj)
41. Magnesium Sulphate (inj)
42. Digoxin (inj)
43. Atensine, Verapamil (inj)
44. Tranostat -tranxaemic acid (inj)
45. Antacid (tab)
46. Aspirin (tab)
47. Diclofenac (tab/inj.)
48. Paracetamol (tab/inj.)
49. Ibuprofen (Tab)
50. Codeine Phosphate (Tab)
51. Prednisolone (Tab)
52. Antibiotics Oral (Tab/Cap)
53. Povidone Iodine Solution
54. Antibiotic Ointment
55. Other as per necessary

(९) आकृष्यमात्राका लागि आवश्यक औजारहरूको सूची :

1. Ambu bag with mask
2. Artery Forceps
3. Salbutamol Inhaler
4. Povidone Iodine
5. Blood Transfusion Set
6. BP Instrument
7. No/Clin wax ear drop
8. Crepe Bandage 4"
9. Crepe Bandage 6"
10. Dissection Forceps non toothed
11. Dissection Forceps Toothed
12. Disposable Syringe 3cc, 5cc, 10cc, 20cc
13. Endotracheal Tube -Pediatric and Adult (3.0)8.5
14. Laryngeal Mask Airway (3.0)8.5

15. Foley catheter 6f-20f, 3 way
16. Glove no.6, 6.5, 7, 7.5
17. I.V. Canula 14G-24G
18. I.V. Set + Pediatric Burret
19. I.V. Infusion Set
20. C.P.V. line set
21. Chest tube (Different Sizes)
22. Ipratropium Bromide Inhaler + Solution
23. Knee Jerk Hammer
24. Laryngoscope with blade (Adult, Pediatric sizes)
25. Lucoplast
26. Oxymetazoline Nasal Drop
27. Needle Holder
28. Ryle's Tube (N/G Tube)
29. Scissors (Different Sizes)
30. Silver Sulphadiazine Cream
31. Stethoscope
32. Suction Machine with tubes
33. Thermometer
34. Sphygmomanometer
35. Tongue Depressor
36. Torch light
37. Uro Bag
38. Wooden Splint
39. Spinal Board-1
40. Cervical Collor 1-5
41. Antibiotic Injections (Different)
42. Pulse Oxymeter-1
43. Ophthalmoscope-1
44. Otoscope-1
45. Digital Clock
46. K-wire (Different sizes)

परिच्छेद ७

नगर अस्पतालको फरेन्सिक मेडिसिन तथा मेडिको लेगल सेवा सम्बन्धी मापदण्डहरू:

११. नगर अस्पतालको फरेन्सिक मेडिसिन तथा क्लिनिकल मेडिको लेगल सेवा नेपाल सरकारको स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड २०७७ बमोजिम वेतान अनुसारको हुनु पर्नेछ :

(१) शवगृह (Mortuary) को व्यवस्था:

- (क) शवगृहको लागि छुट्टै ब्लक हुनु पर्नेछ र सो शवगृह वार्ड, आकस्मिक कक्ष तथा अपरेशन थिएटरबाट सहजै पुग्न सकिने गरी ग्राउण्ड फ्लोरमा हुनु पर्नेछ।
- (ख) शवगृह आम नागरिकले प्रयोग गर्ने बाटो देखि टाढा हुनु पर्नेछ।
- (ग) पोस्टमोर्टम कोठामा सिंक सहितको स्टेनलेस स्टीलको अटोप्सी टेबुल, शवको Specimen धनको लागि पानीको व्यवस्था सहितको सिंक र औजारहरु राख्नको लागि कपबोर्डको व्यवस्था हुनु पर्नेछ।
- (घ) पोस्टमोर्टम कोठा वाताअनुकूलित (Air-Conditioning) हुनुको साथै उपयुक्त प्रकाशको व्यवस्था हुनु पर्नेछ।
- (ङ) शवको भण्डारणको लागि कमिन्तमा पनि दुइवटा डिफिजर सहितको छुट्टै कोठा हुनु पर्नेछ।
- (च) मृत व्यक्तिको आफन्तहका लागि कुरवा कक्ष (क्षेत्र) र धार्मिक कार्यको लागि स्थानको व्यवस्था हुनु पर्नेछ।
- (छ) शवगृहमा चाहिने अन्य औजार, उपकरण र पूर्वाधार तथा मानव संसाधनको व्यवस्था चिकित्सकीय कानूनी (मेडिको लेगल) सेवा सञ्चालन निर्देशिका २०७५ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनु पर्नेछ।
- (ज) शव परीक्षण तथा प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्य स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले लागु गरेको स्तरीय कार्यविधि (ब्रइ) अनुरूप हुनु पर्नेछ।
- (झ) विपद्का अवस्थामा शवको व्यवस्थापन नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयद्वारा जारी गरिएको "विपद् पश्चात शवको व्यवस्थापन सम्बन्धी मार्गदर्शन, २०६६ (संशोधन २०७६)" अनुसार हुनु पर्नेछ।
- (ञ) बेवारिसे शवको व्यवस्थापन सम्बन्धमा प्रहरी ऐन, २०१२ को दफा २१ (क) अनुसार गरिनु पर्दछ।

(२) क्लिनिकल मेडिको-लिगल सेवा

- (क) अस्पतालमा क्लिनिकल मेडिको-लिगल युनिटको व्यवस्था गरिएको हुनु पर्नेछ ।
- (ख) क्लिनिकल मेडिको-लिगल कक्षको लागि आवश्यक भौतिक पूर्वाधार, सर सामान तथा मानव संसाधन सम्बन्धी व्यवस्था "चिकित्सकीय कानूनी सेवा सञ्चालननिर्देशिका, २०७५" मा उल्लेख भए अनुरूप हुनु पर्नेछ ।
- (ग) क्लिनिकल मेडिको लिगल परीक्षण तथा प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्य स्वास्थ्य तथाजनसंख्या मन्त्रालयले लागू गरेको स्तरीय कार्यविधि (SOP) अनुरूप गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद ८

नगर अस्पतालको प्रेषण प्रणाली मापदण्ड :

३२. नगर अस्पतालको प्रेषण प्रणाली नेपाल सरकारको "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८ बमोजिम देहाय अनुसारको हुनु पर्नेछ ।
- (१) प्रेषण प्रणाली सम्बन्धी व्यवस्था :
 - (क) अस्पतालले आफ्नो तह अनुसार प्रदान गर्नुपर्ने सेवाको उपलब्धता हुदाहुँदै विरामीलाई अर्को संस्थामा प्रेषण गर्न हुँदैन ।
 - (ख) अस्पतालले तपसिल अनुसारको अवस्थामा सबै भन्दा नजिक वा पायक पर्ने माथिल्लो तहको अस्पतालमा प्रेषण गर्न सक्नेछन् ।
 - (ग) उपचारको लागि आएको सेवाग्राहीलाई आफ्नो स्वास्थ्य संस्थाको संरचना, उपकरण तथा अन्य कारणले उपचार प्रदान गर्न नसकिने, विशेषज्ञ सेवा नभएको, थप वा सघन उपचार गर्नु पर्ने, (४) अन्य कुनै विशेष कारणे उपचार गर्न नसकिने अवस्था ।
 - (ग) अस्पतालले प्रेषण गरिने अस्पतालको सूची र सम्पर्क विवरण सहजताको लागि देहिने गरी राख्नु पर्दछ ।
 - (घ) अस्पतालले देहाय बमोजिमका प्रक्रिया अबलम्वन गरी सेवाग्राहीलाई प्रेषण गर्नु पर्दछ:-
 - (१) अस्पतालमा आएका विरामीलाई आवश्यक सबै उपचार प्रदान गर्न नसकिने अवस्था भएमा अस्पतालमा उपलब्ध भएसम्मको उपचार तत्काल प्रदान गरी थप उपचारको लागि थप उपचार प्राप्त हुन सक्ने अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण - पूर्जा सहित तत्काल प्रेषण गर्नु पर्नेछ ।

- (४) अस्पतालको विरामी वा निजको संरक्षकको लिखित सहमतिमा इच्छाएको स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण गर्न सकिनेछ ।
- (५) प्रेषण हुन नचाहेमा थप उपचारका लागि अन्य स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषित गर्नु पर्नाको कारण सम्भामउनु पर्नेछ ।
- (६) प्रेषण प्रक्रिया तथा व्यवस्थापन :
- (क) प्रेषण गर्नु भन्दा पहिले सेवाग्राहीले स्तरीय उपचार प्रोटोकल अनुसार स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध सबै आवश्यक सेवा पाएको हुनु पर्नेछ ।
- (ख) सेवाग्राहीले पाएको उपचार विवरण स्पष्टसँग अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।
- (ग) जनस्वास्थ्य सेवा ऐन तथा नियमावलीमा भएको व्यवस्था अनुसार प्रेषण गर्नु पर्नेछ ।
- (घ) प्रेषण गर्ने पूर्व पहिचान गरिएको हुनु पर्नेछ । साथै प्रेषण पूर्जामा आफ्नो अस्पतालको नाम र ठेगाना उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।
- (ङ) प्रेषण गर्दा सेवाको सुनिश्चितता गरेर मात्र प्रेषण गर्नु पर्नेछ ।
- (च) स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्दा स्तरीय उपचार प्रोटोकल अनुसार सबै सेवा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (छ) विरामीको अवस्था स्थिर (Stable) भएपछि मात्र प्रेषण गर्नु पर्नेछ ।
- (ज) प्रेषण पूर्जामा सम्बन्धित विवरण उल्लेख गरी सो को एक प्रति अस्पतालमा सुरक्षित राख्नु पर्नेछ ।
- (झ) प्रेषण गरिने स्वास्थ्य संस्थालाई उपलब्ध माध्यमबाट सेवाग्राहीको अवस्था र निदानबारे अग्रिम जानकारी गराइ प्रेषण गर्नु पर्नेछ ।
- (ञ) प्रेषण गर्दा सो बारेको जानकारी विरामी वा निजको संरक्षक वा निजलाई उपचारको लागि अस्पतालमा ल्याउनेव्यक्तिलाई दिनु पर्नेछ ।
- (ट) प्रेषण भएको स्वास्थ्य संस्थाबाट पृष्ठ पोषण प्राप्त भएमा सेवाग्राहीलाई सोही अनुसार उपचार तथा फलोअप सेवा प्रदान गर्नु पर्नेछ ।
- (ड) प्रेषण गर्दा उपलब्ध भएसम्म एम्बुलेन्सबाट पठाउने व्यवस्था गर्नु पर्दछ र प्रेषण गरिएका विरामीको विवरण अद्यावधिक रूपमा राख्नु पर्नेछ ।
- (ढ) प्रेषण भएर अउने विरामीलाई यथा शक्य चाँडो सेवा दिन पूर्वाधार, जनशक्ति, औपकी तथा उपकरणहरूको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।
- (ण) सामान भएताम प्रेषण भएर आउने विरामीको बारेमा प्रेषण गर्ने स्वास्थ्य संस्थाबाट आवश्यक जानकारीहरू लिई पूर्वतयारीमा रहनु आवश्यक हुन्छ ।
- (त) विरामी आउने बित्तिकै आवश्यक जाँच तथा परीक्षण गरी रोगको गतिबिधताका

आधारमा तत्कालै आवश्यक उपचार शुरु गर्नु पर्दछ ।

(त) आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित विशेषज्ञ चिकित्सकसँग परामर्श गरी उपचार गर्नु पर्छ ।

(थ) उपचार पश्चात प्रेषण गर्ने स्वास्थ्य संस्थामा पृष्ठपोषण समेत उल्लेख गरी प्रेषण फिर्ता पूर्जा सहित फिर्ता गर्नु पर्दछ ।

परिच्छेद ९

नगर अस्पतालको क्यान्टिन तथा पोषण व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड

३३. नगर अस्पतालको क्यान्टिन तथा पोषण व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था नेपाल सरकारको "स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड (पहिलो संसोधन) २०७८ बमोजिम देहाय अनुसारको हुनु पर्नेछ ।

(क) अस्पताल परिसरमा यथासम्भव चौबीसै घण्टा सेवा दिने किचेन र डायनिङ्ग छुट्टाछुट्टै भएको क्यान्टिन हुनु पर्नेछ ।

(ख) अस्पतालमा शैयाको संख्याको कमिमा २० प्रतिशत कुर्ची सहितको डायनिङ्गको व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ ।

(ग) खानाको परिकार र शुल्क सहितको वडा-पत्र सबैले देखिने स्थानमा राख्नु पर्नेछ ।

(घ) सफा भुईं, फराकिलो पकाउने स्थान र सामान संचित गर्ने स्थान प्रयाप्त भएको हुनु पर्नेछ ।

(ङ) किचेन उज्यालो र एक्जस्ट फ्यान जोडको हुनु पर्नेछ ।

(च) क्यान्टिनको भित्ताहरू सरसफाई गर्न सजिलो हुने गरी भुईंबाट ४ फूट टायल वाइनामेल पेट्ट गरेको हुनु पर्नेछ ।

(छ) चौबीसै घण्टा सफा, स्वच्छ पिउने पानी र खानाको व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ ।

(ज) क्यान्टिनमा कार्यरत कर्मचारीहरूले तोकिएको पोशाक लगाएको हुनु पर्नेछ ।

(झ) छुट्टै सफा हात धुने स्थान र उक्त स्थानमा साबुनको व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ ।

(ञ) भाडा माभने र हात धुने ठाउँ छुट्टाछुट्टै स्थानमा हुनु पर्नेछ ।

(ट) सन्तुलित खाना र निश्चित विरामीको लागि पोषण सम्बन्धी जानकारी दिन पोष्टर, पम्पेट तथा टेलिभिजनको व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ ।

(ठ) खानेकुराबाट निस्कने फोहोरजन्य वस्तुको व्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।

(ड) खानेकुरा सफा जालीयुक्त कपडाले छोपेको हुनु पर्नेछ । साथै, रेफ्रिजरेटर विद्युतीय जीवनको व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ ।

परिच्छेद १०

नगर अस्पतालको केन्द्रीय आपूर्ति विभाग सम्बन्धी मापदण्ड

३४. नगर अस्पतालको केन्द्रीय आपूर्ति विभाग सम्बन्धी व्यवस्था नेपाल सरकारको स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड २०७७ बमोजिम देहाय अनुसारको हुनु पर्नेछ ।

(१) केन्द्रीय आपूर्ति सेवा विभागको प्रबन्ध :

(क) अस्पतालमा स्वच्छ पानीको नियमित आपूर्ति सुविधा भएको छुट्टै सेन्ट्रल सर्भिस डिपार्टमेन्ट हुनु पर्नेछ ।

(ख) फोहोर वस्तु राख्न, उपयोगी वस्तु राख्न, सरसफाई गर्न, धुनु/सुकाउन र निर्मलीकरण गर्न एवं प्याकेजिङ्ग तथा भण्डारणका लागि छुट्टाछुट्टै स्थानहरू हुनु पर्नेछ ।

(ग) विभागका सबै कोठाहरू भेन्टिलेसन सहित तापक्रम १८०-२२० सम्म र आद्रता ३५-६० प्रतिशत हुनु पर्दछ ।

(घ) सेन्ट्रल सर्भिस डिपार्टमेन्टको संरचना फोहोर क्षेत्रबाट क्रमशः सफा क्षेत्र तर्फ जाने गरी व्यवस्था गरिएको हुनु पर्नेछ ।

(ङ) सेन्ट्रल सर्भिस डिपार्टमेन्टका लागि तालिम प्राप्त कर्मचारीलाई जिम्मेवारी दिनु पर्दछ ।

(च) निर्मलीकरणको लागि ठाडो तथा तेस्रो अटोक्लेभ मेशिन चालु अवस्थाको हुनु पर्नेछ ।

(२) निर्मलीकरणको लागि तयारी :

(क) प्रयोग भएका सबै औजारहरूलाई ब्रस, केमिकल, साबुन र डिटर्जेंट प्रउडर प्रयोग गरी छुट्टै स्थानमा सफा गर्नु पर्नेछ ।

(ख) औजार तथा उपकरणहरू सुब्बा गरेर छुट्टै स्थानमा राख्नु पर्नेछ ।

(ग) औजारहरू डबल रूयापरमा पोको पारी राख्नु पर्दछ ।

(घ) भिनेका तथा प्रयोग भएका क्षित औजारहरू (Contaminated Instrument) को संकलन

(क) फोहोर जम्मा गर्नका लागि साधारण पन्जा लगाउनु पर्छ ।

(ख) फोहोर संकलन गर्दा जम्मा गर्ने नियमित समय तालिका अनुसार हुनु पर्नेछ ।

(ग) फोहोर संकलन गर्ने भाँडाहरू प्वाल नपरेको, बन्द गर्न मिल्ने किसिमको हुनु पर्छ र भाँडाको क्षमता भन्दा बढी फोहोर राख्नु हुदैन ।

(घ) फोहोर/दुषित वस्तुहरू सुरक्षितर बन्द कन्टेनरबाट परिवहन गर्नु पर्दछ ।
(४) सफा र किटाणुरहित पार्ने:

(क) सफा र किटाणुरहित बनाउनका लागि बास्केट, कन्टेनर र औजारको छुट्टै व्यवस्था भएको हुनु पर्छ ।

(ख) सफा गर्ने र पखालका लागि दुई वटा गहिरो खालको सिङ्कोको व्यवस्था हुनु पर्छ । सबै निर्मलीकृत भइसकेका सामग्रीहरू सेलाइसकेपछि मात्र भण्डारण गर्नु पर्छ ।

(ग) भण्डारण कक्षहरू सफा र सुख्खा हुनु पर्छ ।

(घ) भण्डारण गरिने सामग्रीहरू भुईभन्दा ८-१० से.मी. उचाईमा र सिलिङ्गबाट २०-२५ से.मी. तल हुनु पर्छ ।

(५) संक्रमण रोकथाम:

(क) सेन्ट्रल सर्भिस डिपार्टमेन्टमा कार्यरत कर्मचारीहरूले आवश्यकता अनुसार व्यक्तिगत सुरक्षा कवच लगाउनु पर्छ ।

(ख) हात धुनका लागि प्रयाप्त र नियमित रूपमा धाराबाट पानी र साबुनको उपलब्धता हुनु पर्छ ।

(ग) प्रदुषण निवारणको लागि क्लोरिन भोलको उपलब्धता हुनु पर्छ ।

(६) पोका पार्ने र बाँध्ने कार्य (Packaging and Wrapping):

(क) उपकरण तथा अन्य सामग्रीहरू अनिवार्य रूपमा निर्मलीकरण गरी प्याकिङ गर्नु पर्दछ ।

(ख) एकल प्रयोग सामग्रीहरू छुट्टै पोका पार्नु पर्छ ।

(ग) प्याकिङ सामग्रीमा लेबल (Label) टाँस्नु पर्छ ।

(७) निर्मलीकरण तथा भण्डारण:

(क) प्याकिङ गरिएका उपकरणहरू निर्मलीकरण गरी छुट्टै ठाउँमा राख्नु पर्छ ।

(ख) निर्मलीकृत रिट्कर सहितका पोकाहरू छुट्टै दराजमा राख्नु पर्छ ।

(८) संकलन, आपूर्ति र बाँडफाँड:

(क) निर्मल र स्वच्छ तवरले आपूर्ति गर्न एकद्वारबाट संकलन गर्ने र वितरणका लागि फरक बाटोबाट गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्छ ।

(ख) निर्मलीकृत सामग्री आपूर्ति गर्दा निर्मलीकृत भएको सुनिश्चित गरी आवधिक रूपमा वा माग अनुसार वितरण गर्नु पर्दछ ।

(९) जिन्सी सामग्री र अभिलेख:

(क) सबै उपकरणहरू तथा प्याकेजहरूको अभिलेख व्यवस्थित राख्नु पर्दछ ।

(ख) उपकरणहरू तथा प्याकेजहरूको अभिलेख नियमित अद्यावधिक गरी चुस्त पुरस्त राख्नु पर्दछ ।

परिच्छेद ११

नगर अस्पतालको लाउन्ड्री सम्बन्धी मापदण्ड

१४. नगर अस्पतालको लाउन्ड्री सम्बन्धी व्यवस्था नेपाल सरकारको स्वास्थ्य तथा संचालन मापदण्ड २०७७ बमोजिम देहाय अनुसारको हुनु पर्नेछ ।

(क) लाउन्ड्रीका लागि छुट्टै कोठा वा अलगगै स्थानमा चौबीसै घण्टा पानी सञ्चितको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

(ख) लाउन्ड्रीमा काम गर्ने सबै कर्मचारीले अनिवार्य र पन्जाको प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

(ग) कपडा धुनु अघि (soiled, unsoiled, colourful, white, blood stained) कपडाहरू छुट्टयाउने व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

(घ) धुनु पर्ने सबै कपडाहरूको आवश्यकता अनुसार नि:संक्रमण गर्नु पर्नेछ ।

(ङ) कपडा धुनु र सुकाउनको लागि washing machine / dryer को प्रयाप्त संख्यामा व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ ।

(च) ल्याण्डकेट जस्ता बाक्लो कपडा सुकाउन सिधै घाम पर्ने स्थान हुनु पर्नेछ ।

(छ) सफा गरिएका कपडाहरू आइरन गरी प्याक गर्नु पर्नेछ ।

(ज) सफा कपडाहरू राख्ने छुट्टै स्थान र दराजको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

(झ) सफा कपडा वितरणको उचित तरिका (जस्तै basket supply system, on-demand supply system) अपनाउनु पर्नेछ ।

(ञ) व्यक्तिगत सुरक्षाको लागि हात धुने (सफा पानी र साबुन) नि:संक्रमणको लागि क्लोरिन भोलको उपलब्धता हुनु पर्नेछ ।

(ट) फोहोर र सफा कपडा राख्न छुट्टै छुट्टै स्थान हुनु पर्नेछ ।

(ड) संकलन र वितरणको तालिका बनाई लागु गर्नु पर्नेछ ।

(ड) काम गर्ने प्रयोजनका लागि प्रयाप्त संख्यामा टेबुल, दराज, टुली, आइरन, मर्केट, एप, सामग्री (बुट, क्याप, पंजा, गाउन, मास्क, स्क्रब ब्रस, लुगा पर्ने विटर्जेट आदि) को व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

परिच्छेद १२

नगर अस्पतालको भवन तथा पुर्वाधार सम्बन्धी मापदण्ड

१५. नगर अस्पतालको भवन तथा पुर्वाधार सम्बन्धी व्यवस्था नेपाल सरकारको स्वास्थ्य तथा संचालन मापदण्ड २०७७ बमोजिम देहाय अनुसारको हुनु पर्नेछ ।

- (क) अस्पतालको भवन निर्माण गर्दा भवन ऐन, २०५५ को दफा १० र ११ मा भएको व्यवस्था तथा अनुसूची-१ बमोजिम हुनु पर्नेछ ।
- (ख) विपद व्यवस्थापन योजना तयार गरी सर्व साधारणको जानकारीको लागि भवनमा सुरक्षा सम्बन्धी संकेत चिन्हहरु उपयुक्त स्थानमा स्पष्ट गरी राखिएको हुनु पर्नेछ ।
- (ग) अस्पताल भवनमा प्रशासनिक कार्यालय, बहिरङ्ग विभाग, अनतरङ्ग विभाग, इमर्जेन्सी विभाग, प्रयोगशाला, फार्मसी, रेडियोलोजी विभाग, क्यान्टिन, CSSD, Laundry लगायत अस्पतालको स्तर अनुरूप तोकिएको सेवाहरुको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।
- (घ) पूर्वाधारको हकमा "स्वास्थ्य भवन पूर्वाधार डिजाइन तथा निर्माण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७७) अनुसार भवन डिजाईन भएको हुनु पर्नेछ ।
- (ङ) अस्पतालको क्षेत्रफल प्रति शैया न्यूनतम ५५ वर्ग मिटरको हुनु पर्नेछ ।
- (च) प्रत्येक कोठाको क्षेत्रफल कमिन्तमा १४ वर्ग मिटर हुनु पर्नेछ ।
- (छ) अस्पताल भित्र प्रवेश गर्ने र बाहिर निस्कने द्वार सम्भव भएसम्म अलग-अलग हुनु पर्नेछ ।
- (फ) सेवाग्राही र अस्पताल कर्मचारीहरुले प्रयोग गर्ने सवारी साधन, एम्बुलेन्स, दमकल जस्ता सवारी साधनका लागि प्रयाप्त पार्किङ्गको व्यवस्था हुनु पर्नेछ । पार्किङ्ग प्रयोजनका लागि कूल जग्गाको पच्चीस प्रतिशत वा प्रति ३ (तीन) शैयाको लागि एउटा कार पार्किङ्ग गर्न मिल्ने स्थल मध्ये जुन बढी हुन्छ सोही अनुसार हुनु पर्नेछ ।
- (ब) अस्पतालले ओगटेको कुल क्षेत्रफलको ५ प्रतिशत ग्रीन बेल्ट हुनु पर्नेछ ।

परिच्छेद १३

नगर अस्पतालको वातावरण सम्बन्धी मापदण्ड

३७. नगर अस्पतालको वातावरण सम्बन्धी व्यवस्था नेपाल सरकारको स्वास्थ्य संस्था संचालन मापदण्ड २०७७ बमोजिम देहाय अनुसारको हुनु पर्नेछ ।
- (१) १५ शैयाको अस्पतालबाट स्टरोन्ली भए पश्चात वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ बमोजिम देहाय अनुसार वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्नेछ ।
- (क) १६ देखि २५ शैयासम्मको अस्पताल, नर्सिङ्ग होम वा चिकित्सकीय व्यवसाय संचालन गर्नुपूर्व सक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन, तयार गर्नु पर्नेछ ।

- (ख) २६ देखि १०० शैयासम्मको अस्पताल, नर्सिङ्ग होम वा चिकित्सकीय व्यवसाय संचालन गर्नुपूर्व प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन, र तयार गर्नु पर्नेछ ।
- (ग) १०० शैयाभन्दा बढीको अस्पताल, नर्सिङ्ग होम वा चिकित्सकीय व्यवसाय संचालन गर्नुपूर्व प्रारम्भिक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्नेछ ।
- (घ) प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन स्वीकृत गराउनु पर्ने :
(क) ५००० भन्दा बढी १०००० वर्ग मिटर क्षेत्रफलसम्मको निर्माण स्थल (Built Up Area) वा फ्लोर एरिया (Floor Area) आवासीय, व्यावसायिक वा आवासीय र व्यवसायिक दुवै प्रकृति भएको संयुक्त भवन निर्माण गर्ने ।
- (ङ) १०००० देखि २०००० लिटरसम्म दैनिक पानीको प्रयोग हुने भवन निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने ।
- (च) प्रारम्भिक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन स्वीकृत गराउनु पर्ने,
(क) १०००० वर्ग मिटर क्षेत्रफल भन्दा बढीको निर्माण स्थल (Built Up Area) वा फ्लोर एरिया (Floor Area) आवासीय, व्यवसायिक वा आवासीय र व्यवसायिक दुवै प्रकृति भएको संयुक्त भवन निर्माण गर्ने ।
- (ख) २०००० लिटरसम्म भन्दा बढी दैनिक पानीको प्रयोग हुने भवन निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने ।
- (ग) अधिकतम पूर्ण फोहोर पदार्थ सम्बन्धी व्यवस्थापन: २५ वर्षभन्दा बढी आधा जम्नु भएको कुनै पनि रेडियोधर्मी वस्तुको निष्कासन र व्यवस्थापन तथा प्रभाव पेशन ढीज भएको कुनै पनि रेडियोधर्मी वस्तुको निष्कासन र व्यवस्थापन गर्ने ।
- (ङ) तयार गरिएको अध्ययन प्रतिवेदन वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ मा तोकिए बमोजिमको निष्कासन स्वीकृतिको लागि पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (च) अधिकतम वातावरणीय अध्ययन वा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण वा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्दा अस्पताल, नर्सिङ्ग होम वा चिकित्सा संचालनको स्वार्थ नै वातावरणमैत्री रुपमा फोहोरसैला व्यवस्थापन तर्फ आवश्यक तयार किनु पर्नेछ ।

परिच्छेद १४

- नगर अस्पतालको गुनासो तथा सूचना व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड ३८. नगर अस्पतालको गुनासो तथा सूचना व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था नेपाल सरकारको स्वास्थ्य संस्थासंचालन मापदण्ड २०७७ बमोजिम देहाय अनुसारको हुनु पर्नेछ ।
- (क) अस्पतालको अग्र भागमा सोधपुछ कक्षको व्यवस्था गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (ख) सबैले देख्ने स्थानमा अस्पतालले प्रदान गर्ने सेवाहरु, सेवा शुल्क र नक्शाकन भएको बडा-पत्र राख्नु पर्नेछ ।
- (ग) अस्पतालले उजुरी पेटिकाको व्यवस्था गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (घ) सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ मा भएको व्यवस्था बमोजिम सूचना अद्यावधिक र प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।
- (ङ) अस्पतालको सूचनाको जानकारी दिन एक जना सूचना अधिकारीको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ । साथै सूचना अधिकारीको फोटो, नाम थर र सम्पर्क नम्बर सबैले देख्न सक्ने स्थानमा राख्नु पर्नेछ ।
- (च) सूचना अधिकारीले हप्तामा एक पटक उजुरी पेटिका खोली उजुरीको समयमा नै समाधान गर्नु पर्नेछ ।
- (छ) अस्पतालमा सार्वजनिक संचार सेवाको व्यवस्था र सबैको पहुँचमा इन्टरनेटको सुविधा भएको हुनु पर्नेछ ।
- (ज) प्रहरी, एम्बुलेन्स, दमकल, रक्त संचार केन्द्र लगायतका आकस्मिक सेवाका टेलिफोन नम्बर स्पष्ट देखिने गरी राख्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद १५

- अस्पतालमा कार्यरत कर्मचारीहरुको सेवासुविधा
३९. अस्पतालमा खटिएका अस्पताल व्यवस्थापन समिति तर्फका कर्मचारीहरुको तलब तथा पोषक भत्ता अस्पताल व्यवस्थापन समितिले निर्धारण गरेअनुसारको अनुसूची-३ मा उल्लेख भए बमोजिम अस्पताल व्यवस्थापन समितिको कोषबाट भुक्तानी हुनेछ । अस्पताल व्यवस्थापन समिति तर्फका कर्मचारीहरुको तलब थपघट गर्नु परेमा स्रोतको सुनिश्चितता गरी अस्पताल व्यवस्थापन समितिले निर्णय गरी सुखीपुर नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई गर्न सक्नेछ ।
४०. नेपाल सरकार तर्फका स्थायी कर्मचारीहरु र नेपाल सरकार छात्रवृत्ती करार तर्फका कर्मचारीहरुको तलब भत्ता नेपाल सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ ।

४१. नगर अस्पतालमा स्वास्थ्य विमा लागू भई विभिन्न विशेषज्ञ सेवाहरु विस्तार भए पश्चात सेवाग्राहीहरुको संख्या अत्याधिक वृद्धिभई नियमित समयमा मात्र सेवा संचालन गर्दा सेवाग्राहीहरुलाई सेवा लिन असहज हुने हुदा अस्पताल बाट प्रदान गरिने सेवाहरुलाई व्यवस्थीत तथा छिटोछरितो बनाउन दैनिक रुपमा विहान ७ वजे देखी नै विरामी दर्ता शुरु गरी ८ वजेदेखी ओ.पि.डि. सेवा तथा २४ सै घण्टा प्रयोगशाला, एक्स रे, फार्मसी सेवा संचालन गर्दा कार्यबोभ बढेको, सेवाग्राहीहरुको संख्या अनुसार जनशक्ति कम रहेको र अस्पतालमा सेवा प्रदान गरिरहेका विशेषज्ञ चिकित्सकहरुलाई पलायन हुन नदिई यसै अस्पतालमा सेवा निरन्तरताको लागि उत्प्रेरण जगाउन थप कार्यबोभ, अस्पतालको आवश्यकता, बजेटको अवस्था, सम्बन्धित कर्मचारीले हासिल गरेको थप विशेषज्ञता यी सेवाले सेवाग्राहीहरुलाई पुर्याउन सक्ने लाभ अध्ययन गरी थप प्रोत्साहन स्वरुप विशेषज्ञ चिकित्सकको हकमा खाइपाई आएको तलब शोकको ७५ देखी २०० प्रतिशत सम्म र मोडकल अधिकृतको हकमा ४० देखि ७० प्रतिशत सम्म थप सुविधा प्रदान गर्न सकिनेछ ।

४२. यस अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक वाहेकका स्वास्थ्यकर्महरु र अन्य कर्मचारीहरुलाई पनि जाने थप कार्यबोभको अध्ययन गरी कर्मचारीहरुको मागेका उच्च राखि उत्प्रेरित गर्न प्रोत्साहन स्वरुप स्थायी कर्मचारीहरुको खाइपाई आएको तलब स्केलको ३५ देखि ५० प्रतिशत सम्म र अस्पताल व्यवस्थापन समितिको सेवाकरार तर्फका कर्मचारीहरुको हकमा २० देखि ४० प्रतिशत सम्म थप सुविधा प्रदान गर्न सकिनेछ ।

४३. यस अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक वाहेकका स्वास्थ्यकर्महरु र अन्य कर्मचारीहरुलाई पनि जाने थप सुविधा प्रदान गर्न सकिनेछ ।

४४. यस अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक वाहेकका स्वास्थ्यकर्महरु र अन्य कर्मचारीहरुलाई पनि जाने थप सुविधा प्रदान गर्न सकिनेछ ।

४५. यस अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक वाहेकका स्वास्थ्यकर्महरु र अन्य कर्मचारीहरुलाई पनि जाने थप सुविधा प्रदान गर्न सकिनेछ ।

४६. यस अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक वाहेकका स्वास्थ्यकर्महरु र अन्य कर्मचारीहरुलाई पनि जाने थप सुविधा प्रदान गर्न सकिनेछ ।

४७. यस अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक वाहेकका स्वास्थ्यकर्महरु र अन्य कर्मचारीहरुलाई पनि जाने थप सुविधा प्रदान गर्न सकिनेछ ।

४८. यस अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक वाहेकका स्वास्थ्यकर्महरु र अन्य कर्मचारीहरुलाई पनि जाने थप सुविधा प्रदान गर्न सकिनेछ ।

४९. यस अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक वाहेकका स्वास्थ्यकर्महरु र अन्य कर्मचारीहरुलाई पनि जाने थप सुविधा प्रदान गर्न सकिनेछ ।

५०. यस अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक वाहेकका स्वास्थ्यकर्महरु र अन्य कर्मचारीहरुलाई पनि जाने थप सुविधा प्रदान गर्न सकिनेछ ।

४५. अस्पतालमा दैनिक संचालन भएका सेवाहरूको तथ्याङ्क अभिलेख तथा प्रतिवेदन तयार गर्ने मेडिकल रेकर्डर नभएको हकमा अन्य कार्यरत कर्मचारीहरू मध्येबाट सो सम्बन्धी ज्ञान भएको कर्मचारीलाई कामकाज गराई थप सुविधा स्वरूप मासिक रु. ५०००/- प्रदान गर्न सकिनेछ ।

४६. प्रयोगशालामा जाँच गरिने नियमित सामान्य टेस्ट बाहेक विशिष्टिकृत प्रयोगशाला सेवाहरू नियमित संचालन गर्न र प्रयोगशालाकर्मिहरूलाई प्रोत्साहित गर्न निम्न कल्चर, थाईराइड जाँच, भिटामिन डि, भिटामिन विटुब्लम, पि.एस.ए., एन्टि सि.सि.पि., एन्टि टि.पि.यो, आईरन प्रोफाइल आदी जाँचहरूको प्रति जाँच रु.३०-५० का दरले हुन आउने रकम प्रयोगशालामा कार्यरत प्रयोगशाला कर्मिहरूलाई प्रदान गर्न सकिनेछ ।

४७. आफ्नो नियमित डियुटी लाई असर नपारी अस्पतालमा गरिने सामान्य शल्यक्रिया, जटिल शल्यक्रिया, अन्त्य प्रोसेड्युर सेवा, रात्रीकालिन डियुटि खाजा खर्च, जुनै पनि समयमा आउने लासलाई फ्रिजमा व्यवस्थापन गर्ने, मेडिकोलिगल सेवा (घाउ जाँच, निरोगिता प्रमाण पत्र, पोष्टमार्टम), विभिन्न शाखामा कार्यरत शाखा प्रमुखहरूले २४ सै घण्टा आ-आफ्ना शाखाका सेवाहरूलाई सुचारु राख्न आफ्नो नियमित डियुटि बाहेक अन्य व्यवस्थापकिय कार्यहरू गरे वापत विभागीय प्रमुख र सम्बन्धीत सेवा प्रदायकहरूलाई अनुसूची-४ मा उल्लेख भए बमोजिम थप सुविधा प्रदान गर्न सकिनेछ ।

४८. अस्पतालमा उपलब्ध नभएको विशेषज्ञ सेवाको सेवाग्राहीहरू अत्याधिक भई सेवा नदिएको खण्डमा धेरै सेवाग्राहीहरूलाई रिफर गर्नु पर्ने अवस्था भइ अस्पताललाई आर्थिक नोक्सानी हुने र सेवाग्राहीहरूलाई समेत सो सेवाका लागि अन्यत्र जानुपर्ने कठिनाई हुने भएकोले सो विशेषज्ञ सेवाको सम्बन्धित विशेषज्ञ चिकित्सक पार्टटाईमको रूपमा स्थानीय स्तरमा उपलब्ध भए विमाको प्रति ओ.पि.डि. रजिष्ट्रेशन वापतको रकम रु.२०० र विरामी भर्ना गरी विहान बेलुका राउण्ड लिएर वापत रु. ६००/- प्रति दिनका दरले सुविधा दिई सेवा विस्तार गर्न सकिनेछ साथै विशेषज्ञबाट इ- सेवाको व्यवस्था गरिनेछ ।

४९. यस अस्पतालमा रेडियोलोजी विशेषज्ञ चिकित्सकको दरवन्दी नभएको र अस्पतालमा यु.एस.जी. (भिडियो एक्स रे सेवा लिन आउने सेवाग्राहीहरूको संख्या अत्याधिक भएकोले सो सेवा सञ्चालन नगरिएमा अस्पताललाई हानी हुने र सेवाग्राहीहरूले सेवा नपाई अन्यत्र जानु पर्ने बाध्यता भएको हुदा भिडियो एक्स रे गर्ने विशेषज्ञ चिकित्सकलाई सेवा करार गरी प्रति

५०. भिडियो एक्स-रे वापत हुन आउने रकमको ६० प्रतिशत रकम तस्पालाई र बाँकी ४० प्रतिशत सेवाप्रदायक चिकित्सक लाई प्रदान गरि सेवा नियमित संचालन गर्न सकिनेछ ।

५१. २४ सै घण्टा सेवा दिन यस अस्पतालमा कार्यरत चिकित्सक तथा अन्य स्थायी कर्मचारीहरूका लागि आवश्यक व्यवस्था नभएको हुदा अनुसूची-५ मा उल्लेख भए बमोजिम आवश्यक सुविधा दिन सकिने छ। यदि यसै अस्पतालमा श्रीमान श्रीमति कार्यरत रहेमा एक जनाले मात्र सो सुविधा पाउने छ । साथै सुधीपुर न.पा.भित्र स्थायी बसोबास भएका कर्मचारीहरूको हकमा सो सुविधा उपभोग गर्न पाउने छैनन् ।

५२. यस अस्पतालको व्यवस्थापन समिति तर्फका कर्मचारीहरूको खाईपाई आफ्नो तलब स्केलको दश प्रतिशत रकम कट्टा गरी व्यवस्थापन समितिको कोषबाट दश प्रतिशत थप गरी सञ्चय कोष संचित गर्न सकिनेछ ।

५३. अस्पतालबाट प्रदान गरिने सेवाहरूको सेवा शुल्क विमा तर्फका विमित सेवाग्राहीहरूको हकमा स्वास्थ्य विमा बोर्डले तोके बमोजिमको हुनेछ, अन्य सेवाग्राहीहरूको हकमा अस्पताल व्यवस्थापन समितिले निर्धारण गरी सुधीपुर नगरकार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई लागू गर्न सकिनेछ ।

५४. यो कार्यविधि लागू हुनु अघि यस नगर अस्पताल व्यवस्थापन समितिबाट गरिएका निष्पत्ति गरी कर्मचारीहरूलाई प्रदान गरिएका थप सेवा सुविधाहरू यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ। यो कार्यविधिको आवश्यक परिष्कार तथा थप गरी गर्ने अधिकार सुधीपुर नगरकार्यपालिकामा निहित रहेनेछ ।

परिच्छेद १६ विविध

५५. मापदण्ड तथा अनुसूचीमा हेरफेर सुधीपुर नगरपालिका नगरकार्यपालिकाले यस कार्यविधिमा उल्लेखित मापदण्ड तथा अनुसूचीहरू आवश्यकता अनुसार हेरफेर र थपघट गर्न सक्नेछ ।

५६. व्याख्या गरी अधिकार : यस कार्यविधिमा उल्लेखित मापदण्डका कुनै प्रावधानको कार्यान्वयनमा कुनै द्विविधा उत्पन्न भई कार्यान्वयनमा बाधा आई परेमा सुधीपुर नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले सो मापदण्डको व्याख्या गर्नेछ ।

५७. स्वतन्त्र नगरीको रूपमा कार्यविधिमा लेखिएका कुनै कुरा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा सुधीपुर नगरपालिकाको ऐन नियम एवं प्रचलित कानूनको कुनै व्यवस्था संग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतन्त्र अमान्य हुनेछ ।

अनुसूची-१

(दफा १६ संग सम्बन्धित) अस्पताल प्रयोगशालामा हुने आकस्मिक परीक्षण

१. Hb%, TC, DC, Platelet
२. Na⁺, K⁺, Blood Sugar
३. Urea
४. Creatinine
५. Serum Amylase
६. Lipase
७. Blood grouping for Transfusion Purpose
८. BT, CT, PT, INR
९. Urine RE
१०. HIV/HCV/HBsAg Kit
११. Troponin
१२. CPK/MB

१३. आकस्मिक उपचारको लागि चिकित्सकले अत्यावश्यक ठानेको अन्य परीक्षण भएकाले अत्यावश्यक ठानने

अनुसूची-२

१९(ब) संग सम्बन्धित)

(दफा परीक्षणका लागि विदेश पठाउनु पर्ने नमूनाहरूको हकमा बिरामीको मनञ्जुरीनामा मैले आफ्नो नमूना विदेशी प्रयोगशालालाई परीक्षण गराउनको लागि अनुमति दिएको छु।

नमूनाको प्रकार	परीक्षणको नाम	नमूनाको प्रकार	परीक्षणको नाम

कसको सल्लाहमा स्वदेश पठाउन लागिएको हो :

चिकित्सकको नाम र काउन्सिल नं.:

विदेश ठाडाने प्रयोगशालाको नाम र ठेगाना:

नमूना संकलन गर्ने प्रयोगशालाको नाम र ठेगाना :

सेवाग्राहीको नाम

सम्पर्क नं.

ठेगाना :

सेवाग्राहीको हस्ताक्षर :

अनुसूची - ३

दफा ३९ संग सम्बन्धित

अस्पताल व्यवस्थापन समिति तर्फका करार कर्मचारीहरूको हालको खाइपाई आएको तलब स्केल

सं	तह	तलब स्केल	कैफियत
१	अधिगृत नवी (विशेषज्ञ शिक्षित/क)	नेपाल सरकारको तलब स्केल	शतप्रतिशत थप गरिएको
२	अधिगृत आठौ तह	नेपाल सरकारको तलब स्केल	
३	अधिगृत सातौ तह	नेपाल सरकारको तलब स्केल	
४	पाचौ तह	नेपाल सरकारको तलब स्केल	
५	चौथो तह	नेपाल सरकारको तलब स्केल	
६	तेशी बिहिन		
७	स्वीपर पोष्टमार्टम		
८	स्वीपर		
९	पोलाक भन्सा		६ महिना भन्दा बढी काम गरेमा मात्र पाउने
१०	चौवर्ष बर्ष	१ महिनाको तलब स्केल	६ महिना भन्दा बढी काम गरेमा मात्र पाउने

अनुसूची - ४

दफा ४७ संग सम्बन्धित

क्र.सं.	प्रमुखार	सेवा प्रदायकलाई दिइने प्रतिशत	चिकि त्सक	एनेस्ये सिया	स्वास्थ्यकर्मी	का.स. तथा सफाईक र्मी	अ फिल
१	सामान्य शल्यक्रिया	३५	०	७/५		५	२/५
२	जटिल शल्यक्रिया	३०	१२/५	६		०/५	१
३	आइसियु वेड भर्ना	५	८	५		१	१
४	एच.डि.सु. भर्ना	५	५	५		३	२
५	इको	३०	०	७		१	२
६	इन्डोसकोपी	३०	०	७		१	२
७	इसिभी	प्रति सेवाग्राही १० प्रतिशत दरले इन् आउने रकम					
८	नाइट डाया वापत प्रति रात	२००।		रात्रीकालिन डिप्युटी वापत			
९	पोष्टमार्टम	५००।		प्रतिकेस			
१०	पोष्टमार्टम सहयोगी	२००।		प्रतिकेस			
११	सार्वजनिक विद्याया पोष्टमार्टम	१०००।		प्रतिकेस			
१२	लास क्रिजमा व्यवस्थापन	२५०।		प्रति लास			
१३	निरोगिता तथा प्राउ जाँच	३००		प्रतिकेस			
१४	विशेषज्ञ डाक्टर अनकल	१२००		रात्रीकालिन समय, सार्वजनिक विद्या, अतिरिक्त समयमा प्रतिदिन कल वापत			
१५	चौविस घण्टे अत डिप्युटी चिकित्सक	१०००		प्रति डिप्युटी			
१६	विभागीय भत्ता प्रशासन आखा	३०००		मासिक			
१७	नि.भे.सु.			तलब स्केलको सतपतिशत मासिक			

अनुसूची - ५

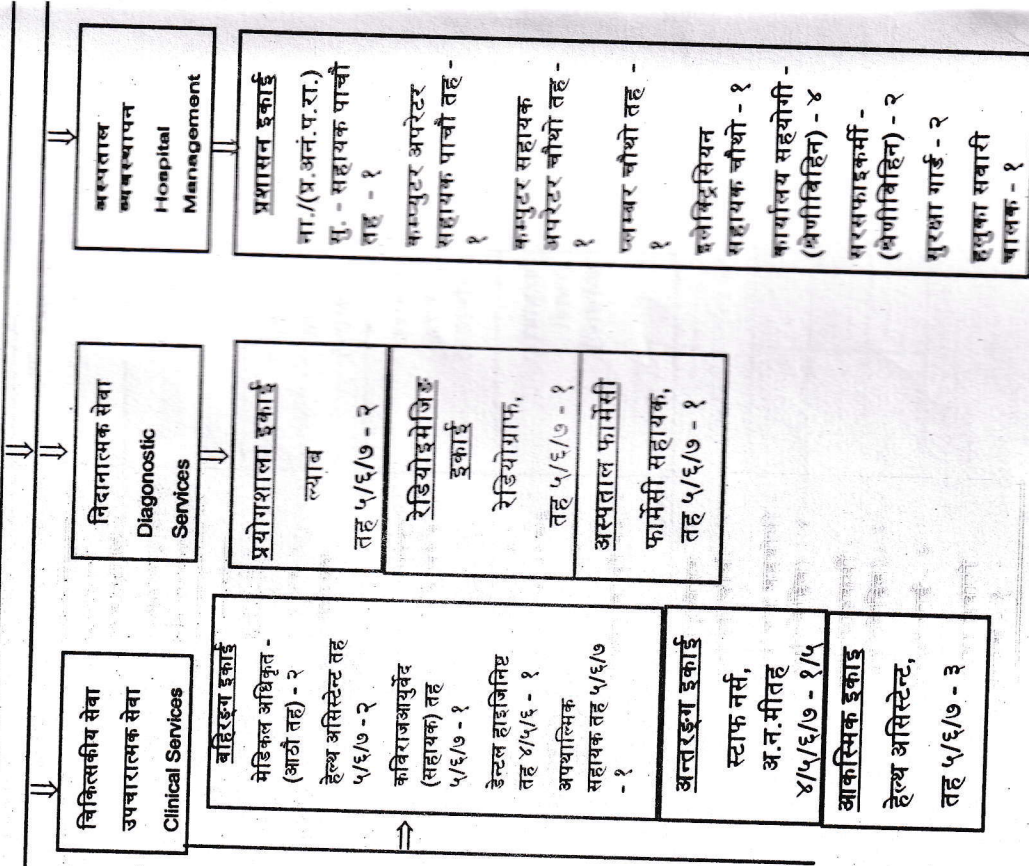
दफा ५८ संग सम्बन्धित

क्र.सं.	आवास किसिम	घरभाडा वापत रकम मासिक	कैफियत
१	मे.सु. अवास	सुविधायुक्त एक फ्ल्याट	परधनीसंग सम्झौता गरी परधनीलाई भुक्तानी दिइनेछ
२	घरभाडा (विशेषज्ञ चिकित्सक)	रु १०,०००। सम्मको फ्ल्याट	
३	घरभाडा (विशेषज्ञ चिकित्सक)	५०००। सम्मको कोठा	
४	घरभाडा (स्थायी कर्मचारी)	२५००	सम्बन्धित कर्मचारीलाई दिइनेछ

दफा १३ संग सम्बन्धित

मेडिकल सुपरिण्टेण्डेण्ट

ब.क. मेडिकल जनरलिस्ट / ब.क. कन्सल्ट्यान्ट फिजिशियन ९/१०

आज्ञाले
 महेश कुमार ठाकुर
 प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत